

LETO XXIV. — Stevilka 15

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sreda, 24. 2. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

S slavnostno sejo delavskega sveta je kolektiv Save minuli petek proslavil 50. obletnico obstoja podjetja. — Foto: Jereb

Predsednik organizacijskega komiteja za pokal Vitranc Maks Završnik predaja priznanje športni redakciji našega časopisa za dosedanje uspešno poročanje s teh prireditve v Kranjski gori. Priznanje je sprejel urednik naše športne rubrike Jože Javornik. V ozadju sekretar organizacijskega komiteja Vojteh Budinek.

Desetič za Pokal Vitranc

Velesialom Italijanu, slalom Francozu

»Iskreno nas veseli, da lahko v Kranjski gori tudi letos pozdravimo tekmovalce alpskih disciplin, ki se bodo na strminah Vitranca borili za čim boljše uspehe. Ze vrsto let se amaterski sodelavci komiteja Pokal Vitranc prizadevamo, da bi tekmovanje nudilo vsem tekmovalcem čim bolj enake tehnične pogoje. Z moderno mehanizacijo nam je postopoma uspelo vedno bolj pripraviti proge — letos ob 10-letnici tekmovanja za pokal Vitranc,

pa nam je z velikimi napori uspelo trasirati nove proge tako za slalom kot za veleslalom...

Zahvaljujem se vsem sodelavcem, ki so vsa ta dolga leta nesebično pomagali pri organizaciji te prireditve, ter tistim družbenopolitičnim in gospodarskim organizacijam, ki so nam finančno pomagale.

To so pozdravne in zahvalne besede predsednika organizacijskega komiteja Pokal Vitranc Maks ZAVRŠNIKA,

komiteja, ki je letos že desetič zapored v prekrasnem vremenu pripravil nadvse uspešno mednarodno tekmovanje v alpskih smučarskih disciplinah. Jubilejnega tekmovanja so se udeležili junaki belih strmin iz 19 držav Evrope, Amerike in Avstralije. Tekmovanje je potekalo na novih progah, ki so po mnenju smučarjev tekmovalcev in strokovnjakov najlepše, najkvalitetnejše in najtežje daleč naokoli. To je dokazalo sobotno in nedeljsko tekmovanje, saj so morali številni tekmovalci odstopiti, bodisi zaradi tega, ker so izpustili vratca ali pa jih je pometalo v sneg. Takšna ali drugačna usoda je doletela tekmovalce, za katere smo že računali, da bodo zasedli najvidnejša mesta. To potrjuje še podatek,

(Nadalj. na 16. str.)

Priznanja za delavce Peka

V soboto, 20. februarja, je predsednik skupščine občine Tržič v hotelu Jelovica na Bledu podelil 45 delavcem tovarne Peko v Tržiču medalje za sluz za narod, s katerimi jih

je odlikoval predsednik republike. Na slovesnosti so obenem že tretjič podelili ure za 20-letno delo v tovarni 25 delavcem. M. K.

**ŽIVILA
KRANJ**

**MARKET
na KLANCU**

od petka, 26. 2. dalje
SVEŽE MESO

Potrošniki!

Veletrgovsko podjetje KOKRA · KRANJ sporoča, da bo tudi letos od 12. — 23. marca priredilo razstavo in prodajo pohištva pod nazivom »Pohištvo 71« v Delavskem domu v Kranju

Se priporoča
**KOKRA
KRANJ**

JESENICE

Pretekli teden se je sestal upravni odbor sklada za borce NOV pri občinski skupščini, ki je razpravljala predvsem o predvidenem proračunu sklada za borce NOV za leto 1971. Predvidena finančna sredstva sklada se bodo gibala v povprečju lanskega leta z nekaj odstotki poviška, le za osnovno dejavnost občinskega odbora ZZB NOV se bodo povečala. Pri pregledu dohodkov in izdatkov v preteklem letu so ugotavljali, da je upravni odbor sklada dobro gospodaril z zaupanimi finančnimi sredstvi, saj je skrbno pretehtal vse prošnje za denarno pomoč posameznikov kakor tudi priporočila krajevnih odborov ZZB NOV, ki so prošnje priporočali.

srš

KRANJ

V nedeljo so se v kranjski občini začeli zbori volivcev, na katerih obravnavajo predlog resolucije o gospodarskem in družbenem razvoju in predlog letošnjega proračuna. Razpravljajo pa tudi o izvajanju programa gradnje šol in vzgojno varstvenih ustanov in o delu krajevnih skupnosti. Zbori volivcev bodo končani v nedeljo.

V petek se bodo v Kranju sestali predsedniki gorenjskih občinskih konferenc socialistične zveze in predsedniki gorenjskih občinskih verskih komisij. Na skupnem posvetovanju bodo razpravljali o odnosih med državo in cerkvijo.

A. Z.

RADOVLJICA

Pri občinski konferenci socialistične zveze se bo danes dopoldne sestala koordinacijski odbor za odnose med cerkvijo in družbo. Pogovorili se bodo o okvirnem delovnem programu za letos. — Popoldne pa bo seja konference za družbeno aktivnost žensk, na kateri bodo razpravljali o letošnjem delu in o proslavi dneva žena.

O letošnjem proračunu in o smernicah gospodarskega in družbenega razvoja občine pa bodo ta teden razpravljali trije sveti radovljiške občinske skupščine. Tako se je že včeraj sestala svet za zdravstvo, ki je razen tega obravnaval tudi problematiko zasebne zobozdravstvene prakse, danes pa se bosta sestala svet za gospodarstvo in svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. Oba sveta bosta obravnavala tudi program letošnje komunalne dejavnosti in pregledala uresničitev lanskega programa.

A. Z.

TRZIC

V ponedeljek je bila seja odbora zveze kulturno-prosvetnih organizacij, na kateri so pregledali finančno poslovanje v preteklem letu. Med pomembnejšimi nalogami, za katere so se odločili, naj omenimo predvsem dve: pripravili bodo seminar za režiserje in maskerje ter ustanovili recitacijsko skupino. Pri organizaciji seminarja pričakujejo strokovno pomoč od odbora za gledališko dejavnost pri republiškem ZKPO, ustanovitev recitacijske skupine pa narekuje živa potreba v občini, zlasti pri organizaciji proslav in praznovanj. V tej skupini bi se zbrali in delovali vsi, ki imajo veselje in smisel za to obliko nastopanja, z delom pa bi začeli čimprej.

-ok

Kmetijsko gospodarstvo

Škofja Loka

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. več šoferjev
B in C kategorije
2. mesarja — sekača
na Bledu
3. več delavcev
v tovarni močnih krmil
4. več poljedelskih delavcev
5. traktorista

Za delavce pod. tč. 4 in tč. 5 zagotavlja podjetje samska stanovanja.

Ponudbe pošljite na naslov: Kmetijsko gospodarstvo Škofja Loka, Mestni trg 20. Rok za oddajo prijav je 15 dni po objavi oglasa.

Jože Vidic - dobitnik letošnje Kajuhove nagrade za knjigo BEG Z MORIŠČA

Jože Vidic je bil rojen 20. oktobra 1926. leta na Selu pri Žirovnici v delavski družini, v kateri je bilo devet otrok. Pred vojno je obiskoval kranjsko gimnazijo, začetek vojne pa je dočkal v tretjem razredu. Decembra 1943. leta je odšel v partizane in se priključil Prešernovi brigadi. Konec decembra 1943. leta je bil premeščen k prištavnim enotam XXXI. divizije, kjer je sredi 1944. leta postal namestnik komandirja čete, konec vojne pa je dočkal kot politkomisar čete. V partizanih so bili trije bratje, zaradi tega so Nemci družino izselili v Nemčijo.

Po vojni je Vidic ostal na raznih vojnih dolžnostih vse do 1965. leta, ko je bil kot major JLA upokojen. Se kot aktivni oficir je bil deset let dopisnik časopisa Narodna Armija in Radia Koper. Po upokojitvi konec 1965. leta je začel sodelovati pri našem časopisu. Sam pravi, da piše z veseljem, brskanje po spominih pa mu je pravi hobi, ki se sklada s splošno željo, da iz narodnoosvobodilnega boja ohranimo čim več spominov.

Knjigo Beg z morišča je pripravljala tri leta. Lani januarja je prvič potkal na vrata urednika zavoda »Borec«. V knjigi je 41 reportaž in 136 fotografij živih ali padlih borcev ter dokumentov iz NOB. V prvi zgodbi opisuje beg talca in kasneje partizana Zara z morišča v Mostah pri Žirovnici. Sicer pa je v knjigi več podobnih primerov, ko so ljudje za las ušli smrti. Najdaljša zgodba je »Skojevci z letaka in bojišča«, v kateri Vidic opisuje smrt dveh skojevskih skupin,

ki sta delovali v jeseniški občini, organiziral pa jih je Kranjčan Tugomir Vidmar, ki je bil tudi z njimi ustreljen 21. januarja 1942. leta. Zanimivo je, da je eden izmed teh skojevcev z letaka, ki je oznanil njihovo smrt, še živ in živi v jeseniški občini. Kako se je rešil, tudi o tem pripoveduje knjiga.

Omeniti moramo, da 25 let po vojni nismo vedeli, kdo je pobegnil z morišča v Mostah. Po zagrizenem zasledovanju življenjske poti partizana Zara je Vidicu to uspelo zanesljivo dokazati s pričami. V knjigi bo objavljen prvič življenjepis Tugomirja

Vidmarja, ki je bil 1941. leta sekretar Skoja mesta Kranja.

Letos je 30-letnica ustanovitve OF. V knjigi Beg z morišča Vidic podrobno opisuje ustanovitev in razvoj OF letu 1941 v jeseniški in radovljiški občini, njegovi podatki pa bodo nedvomno služili kot prispevek k zgodovini teh občin.

Če temu dodamo še to, da bo prvič objavljen poskus upora v begunjskem zaporništer številne kurirske tragedije je pod Stolom, bo že kar dosti za oceno knjige.

Nagrajencu iskreno čestitajo sodelavci iz uredništva

Čas resne preizkušnje za gospodarsko politiko in samoupravljanje

V petek je Centralni komite Zveze komunistov Slovenije razpravljala o naši dosednji in prihodnji družbeno ekonomski usmeritvi. Osnova za razpravo so bile teze izdelane za to sejo in pa intenzivna razprava, ki je o tezah potekala od njihove objave v Komunistu 18. decembra do seje CK ZKS.

Z družbeno ekonomsko reformo iz leta 1965 Jugoslavija ni povsem uspela niti v gospodarskem ne v družbenem pogledu. Izkušnje zadnjih let nam narekujejo, doseženi razvoj pa omogoča, da se lotimo v sedanji etapi ukrepi s stabilizacijskimi ukrepi — ki naj zaustavijo nadaljnji odmik od ciljev reforme — tudi dolgoročnih posegov v naš družbenoekonomski razvoj, ki bodo prišli do izraza v spremembi ustave.

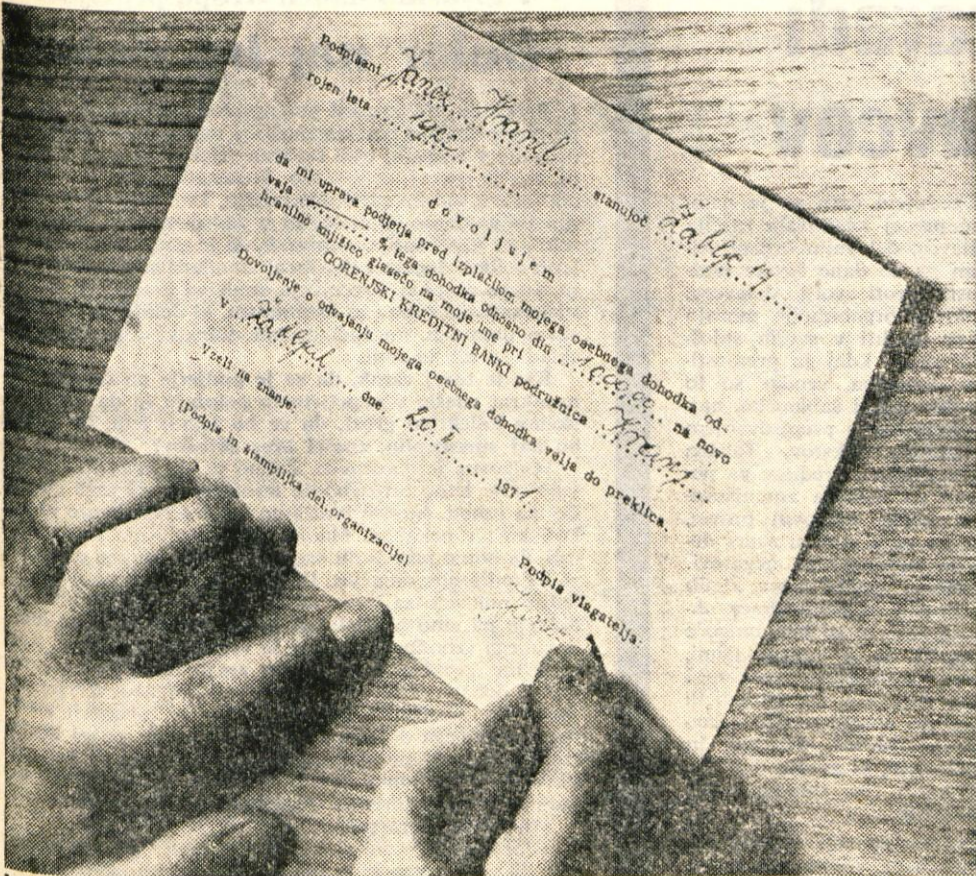
Ena izmed najnujnih kratkoročnih nalog je ohraniti prednost devalvacije in preprečiti v največji možni meri njene negativne posledice. Prizadevanje za brzdavanje cen je v obeh pogledih bistvenega pomena. Težave v mnogih delovnih organizacijah so videti nepremostljive in mnogokje ne vidijo druge rešitve kot v zvišanju cen. Vendar pa brezglavo in vsesplošno višanje cen ne more pomeniti drugega kot novo inflacijo z vseh posledicami, ki jih poznamo. Stabilizacija v tem položaju ni parola, ampak življenjska nuja, njen praktičen izraz pa mora biti učinkovito iskanje vseh možnih notranjih rezerv na vseh ravneh, res-

nično prizadevanje za razbremenitev gospodarstva, obvladavanje emisijske politike in drugi ukrepi. Doselečnost in učinkovitost je treba zahtevati tudi od zveznih in republiških organov, ki so odgovorni za uresničitev posameznih faz stabilizacijskega programa.

Kot dolgoročnejša naloga, vendar pa prav tako neodložljiva, je postopno in dosledno uvajanje sistemskih rešitev, ki naj postopno odpravijo potrebo po administrativnem, centralističnem in etatističnem odločanju na škodo samostojnosti gospodarstva in samoupravljanja. Sem sodijo izpopolnitve v zunanje trgovinskem sistemu, carinski politiki ter davčnem in kreditnem sistemu.

Vse te sistemske rešitve naj bi pripeljale k vzpostavitvi učinkovitega in funkcionalnega enotnega jugoslovanskega tržišča. Razvoj enotnega tržišča, ki naj bi ga dosegli z novimi ustavnimi rešitvami, je njen pogoj za dolgoročen in stabilen razvoj ekonomskih in političnih odnosov v Jugoslaviji.

Centralni komite je v razpravi izrazil odločno politično voljo, da se zaustavljene stabilizacijske ukrepi učinkovito izpeljejo, obenem pa se je zavzel za poglobitev samoupravnih odnosov in za ustreznejše oblikovanje družbenoekonomskega sistema z jasno opredeljenimi funkcijami federacije, republik in drugih družbenopolitičnih skupnosti.

Zahtevajte v podjetju, ustanovi, da vam pripadajoči osebni dohodek, in to del ali v celoti nakažejo na hranilno knjižico Gorenjske kreditne banke, ki ima svoje poslovne enote na Bledu, Jesenicah, v Kranju, Radovljici, Škofji Loki in Trzinu.

Predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar je na slavnostni seji delavskega sveta podelil 84 članom kolektiva odlikovanja predsednika republike. — Vera Kunčič, ki je 29 let zaposlena v Savi, je dobila medaljo dela. — Foto: Jereb

Ob 50-letnici Save

1975. leta še enkrat večja proizvodnja

Kolektiv industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava v Kranju je v petek s slavnostno sejo delavskega sveta proslavil 50. obletnico obstoja podjetja. Podjetje so namreč 21. februarja 1921 ustanovili štirje kranjski trgovci. V takratnem Vulkanu je začelo delati 36 delavcev.

Do 1945. leta, ko je takratno podjetje dobilo ime Sava — tovarna gumijevih izdelkov, je podjetje Vulkan dvakrat menjalo lastnika. Tako je 1925. leta postala podružnica Semperita, 1938. leta pa ga je prevzela firma Continental iz Hanovra.

Po vojni se je Sava z velikimi napori vseh članov kolektiva in vodstva podjetja začela hitro razvijati. Kmalu so začeli osvajati proizvodnjo izdelkov, ki jih je bilo treba prej uvažati (transportni trakovi, klinasti jermeni, gumeni valji itd.). Kmalu so postali tudi prvotni prostori premajhni, zato so začeli z gradnjo novih obratov v Stra-

žišču, v katerih je stekla proizvodnja 1958. leta. Od takrat naprej so močno povečevali tudi investicijska vlaganja. Tako so se s kvalitetno proizvodnjo tako uveljavili, da so 1967. leta navezali poslovne stike s podjetjem Semperit. Hkrati so začeli osvajati novo tehnologijo in danes je Sava direktni dobavitelj gum za podjetje Volkswagen. S pripojitvijo tovarne Standard pa so 1968. leta v Savi osvojili še proizvodnjo umetnega usnja in kemičnih izdelkov.

Z uspešnim razvojem samoupravnih in ekonomskih odnosov se je v Savi vsakih 5 let obseg proizvodnje podvojil. Danes znaša njihov delež v proizvodnji gumijevih izdelkov v Jugoslaviji 27 odstotkov, delež v proizvodnji pnevmatik pa 37 odstotkov. Hitro pa se tudi povečuje izvoz. Lani so na primer izvozili za 2 milijona dolarjev na konvertibilni trg, letos pa nameravajo izvoz še povečati. Zanimiv je tudi podatek, da je danes v Savi od 2740 zaposlenih delavcev kar 5,6 od-

stotka z visoko izobrazbo. Prav zato pa v Savi lahko osvajajo novo sodobno tehnologijo in nove delovne metode.

Kaj pa v prihodnje? — Do 1975. leta nameravajo končati prvo fazo izgradnje nove pnevmatikarne. Hkrati bodo do takrat še za enkrat povečali proizvodnjo, število zaposlenih pa se bo povečalo na okrog 4000. Že do konca tega leta pa nameravajo celotno proizvodnjo iz obrata I preseliti v obrat II v Stražišču.

Produktivnost je v Savi v zadnjih letih nenehno naraščala in je danes enaka ponekod pa celo večja kot produktivnost v zahodnoevropskih državah. Zato so v Savi na prehojeno pot lahko resnično ponosni.

Ob vrsti uspehov, ki jih je Sava dosegala v svojem razvoju, pa velja omeniti še enega. Pred 14 dnevi so v tovarni izdelali prvi radialni avtoplašč. Redna proizvodnja pa bo najbrž stekla že konec tega leta. A. Z.

Pavel Vovk, skupinovodja za remont in montažo, je v Savi 20 let. Ob 50-letnici podjetja je dobil medaljo dela — Foto: Jereb

Lani so zaposlili 300 novih delavcev

V tovarni čevljev Alpina Žiri je bilo lani tudi na področju zaposlovanja delovne sile zelo uspešno. V začetku leta so imeli 1233 zaposlenih. Prek leta pa se je v tovarni v Žireh, v obratu v Gorenji vasi in prodajni mreži Alpine zaposlilo 300 novih delavcev.

Delovno razmerje pa je prenehalo 108 zaposlenim. Tako je bilo ob koncu leta v tovarni Alpina v Žireh zaposlenih 1354 delavcev, in sicer v obratu v Žireh 1002, v Gorenji vasi 165, in v prodajni mreži 187 delavcev.

Največ sporov zaradi premeščanja delavcev

Pri občinskem sindikalnem svetu v Kranju uspešno dela pravna posvetovalnica, v kateri lahko dobijo nasvete vsi člani sindikata. Lani je obi-

skalo posvetovalnico in zahtevalo od nje pojasnila prek 400 ljudi. Značilno je, da močno narašča število problemov zaradi premeščanja delavcev.

Gradnja samskega doma

Zaradi razvijajoče se industrije prihaja v Škofjo Loko vse več mladih delavcev, ki pa zelo težko dobijo primerne stanovanja. Zato se je stanovniško podjetje Lokainrest odločilo, da zgradi na

Trati v Frankovem naselju samski dom s 160 posteljami. Ceprav se gradnja še ni začela, je oddanih že 110 postelj, ki so jih odkupila loška podjetja za svoje delavce. —lb

Za živahnjšo športno dejavnost

Člani odbora temeljne izobraževalne skupnosti Kranj so se na zadnji seji zavzeli za poživitev športne dejavnosti med šolsko mladino. TIS je v ta namen zagotovil v finančnem načrtu 8,5 milijona starih din. Vsota sicer ni posebno velika, zato so člani menili, da bi ta denar namenili le za nove dejavnosti, ki jih šole lani še niso imele v programu. Da pa bi financi-

ranje potekalo brez zapletov, so člani predlagali komisijo, ki naj bi športno življenje na osnovnih šolah ocenjevala. Ocenjevanje bodo verjetno opravile že obstoječe komisije za upravljanje s sredstvi za ure deljenega pouka in fakultativne ure. Šolska športna društva pa naj bi se letos formirala v zvezo športnih društev pri občinski zvezi za telesno kulturo. —lm

Več socialno ogroženih otrok v varstvu

Na zadnji seji izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti Kranj so med drugim razpravljali tudi o varstvu socialno ogroženih otrok v občini. Podatke o številu teh otrok je zbral občinski sindikalni svet Kranj in je v zvezi s tem tudi predlagal temeljni izobraževalni skupnosti nekaj ukrepov za izboljšanje sedanjega stanja.

Po podatkih iz ankete je v občini 7000 socialno ogroženih otrok, ki so potrebni družbenega varstva. Ti otroci živijo v družinah, katerih povprečni dohodek na člana družine je manjši od 450 din na mesec. Ob sprejemanju v vzgojno varstvene ustanove naj bi bili otroci iz socialno ogroženih družin deležni še posebnih olajšav. Sedanji mejni znesek, pri katerem se lahko uveljavlja sklep o manjšem prispevku za varstvo, naj ne bi bil več 250 din dohodka na člana družine, pač pa 350 din.

Člani izvršnega odbora so tudi menili, naj bi se povsod tam, kjer je možno, uvedla brezplačna kosila za šolske otroke v varstvu in kjer tega še nimajo. Prav tako naj bi otroci iz socialno ogroženih družin prejeli brezplačno šolske potrebščine. Nekateri šole, posebno tam, kjer imajo na šoli socialnega delavca, že na omenjen način pomagajo otrokom iz teh družin. Slišal se je celo predlog, naj bi šole imele tudi neki fond, iz katerega bi lahko socialni delavec razdeljeval manjše zneske (ekskurzije, šolske potrebščine) otrokom iz družin, ki take izdatke težko zmorejo.

Sindikati se tudi zavzema za to, da bi družba lahko zagotovila staršem nadarjenih otrok, ki pa nimajo možnosti nadaljnega šolanja, da bo njihov otrok prejel štipendijo ali posojilo. Otroci iz socialno ogroženih družin namreč vse preveč odhajajo v poklicne šole ali že kar v delovne organizacije, namesto, da bi ob svoji nadarjenosti obiskovali še srednje, višje in visoke šole.

Na seji izvršnega odbora so se tudi zmenili, da bo TIS organizirala sestanek, na katerega bodo povabili socialne delavce s šol, predstavnike centra za socialno delo in patronatno službo. Na sestanku bi se podrobneje dogovorili o intenzivnejši skrbi za vključevanje otrok iz socialno ogroženih družin v družbeno varstvo. L. M.

V zadnjem času se je namreč precej zmanjšala zaščita delavca, delovnim organizacijam pa so dane široke možnosti proti volji delavcev. Delovne organizacije morajo sicer urediti v svojih splošnih aktih, kdaj je premetitev dopustna, vendar so to uredile dokaj šablonsko, največkrat kar s prepisovanjem zakonskih tekstov. Takšna pomanjkljiva ureditev pa pomeni za delavca zmanjševanje zaščite njegovih pravic, ker so vsaki ukrepi zoper delovno organizacijo negotovi. Večjemu številu zadev, ki jih je pravna posvetovalnica obravnavala, bi se bilo mogoče izogniti že s popolnejšimi, manj zastarelimi splošnimi akti delovnih organizacij in z boljšo obveščenostjo delavcev o njihovih pravicah in dolžnostih, ki so jim dane po zakonitih in samoupravnih predpisih.

Na zadnji seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta so z namenom, da se zagotovi uspešnejša zaščita delavcev in boljše delo pravne posvetovalnice, predlagali, da bi ObSS ponovno organiziral izobraževalno akcijo o pravicah in dolžnostih delavcev iz delovnih razmerij in socialnega zavarovanja. Zavzemati bi se bilo treba tudi za takšno zakonodajno ureditev, ki bi nudila delavcu več zaščite pred premeščanjem in odpuščenjem. Da bi delo pravne posvetovalnice potekalo v redu in nemoteno vse leto, pa so predlagali namestitev še enega strokovnega sodelavca. —lb

V tovarni Plamen Kropa pravijo: Dolar naj bo dolar

Pojasnilo, da je med gorenjskimi podjetji, ki so se po novem tečaju dinarja znašla v neprijetnem položaju oziroma v težavah, tudi tovarna vijakov Plamen v Kropi, nas je precej presenetilo. Presenetilo zato, ker je to podjetje z visoko produktivnostjo, kvalitetno proizvodnjo in moderno tehnologijo v zadnjem času dosegalo zelo lepe uspehe. Spomnimo se, da je podjetje v zadnjih letih veliko vlagalo v družbeni standard svojih delavcev in Kropo nasploh. Precejšnja sredstva je namreč namenilo organizacijam in ustanovam, ki delajo na kroparskem območju. Pa tudi osebni dohodki v podjetju in skladi so bili ugodni.

Kje je torej vzrok, da se je podjetje po devalvaciji naenkrat znašlo v neprijetnem položaju in da 520-članskemu kolektivu grozi, da se bo konec leta, če se ne bo kaj spremenilo, znašel brez skladov?

»Odgovor je enostaven. Znano je, da približno polovico naše letne proizvodnje izvozimo in od tega glavni del na vzhod. Največ izvažamo v Sovjetsko zvezo in na Poljsko ter nekaj na Madžarsko. Letos smo programirali, da bomo proizvedli osem tisoč ton vijakov oziroma za 80 milijonov dinarjev. Od tega pa imamo predvideno dobro polovico za izvoz na vzhodni trg. Po devalvaciji dinarja pa smo izvedeli, da ostane vrednost tako imenovanega vzhodnega dolarja še vedno 12,50 dinarja. Ker z našim izvozom v Sovjetsko zvezo omogočamo normalno dobavo dogovorjenega starega železa iz Sovjetske zveze za jeseniško železarno in ker je računska vrednost zahodnega dolarja 15 dinarjev, bomo po tej logiki izgubili vse sklade. Ali z drugimi besedami: to pomeni okroglo 6 milijonov novih dinarjev manj dohodka,« nam je povedal direktor Plamena tovariš Sartori.

»In kaj nameravate?«

»Upravičeno, vendar vsaj ta hip malce težko vprašanje. Za zdaj vemo le to, da bomo z vsako novo podražitvijo (od elektrike in prevoza naprej) delali v izgubo. Zato bomo morali v najboljšem primeru zmanjšati sklade in če ne bo drugače tudi osebne dohodke. Vendar pa se bomo slednjemu skušali izogniti, saj menimo, da bi to demoraliziralo delavce in zmanjšalo produktivnost oziroma proizvodnjo. Zato nameravamo ostati zvesti našemu programu, kar pomeni, da bomo še naprej težili k povečanju proizvodnje in zmanjšanju režije. Vseeno pa se težavam ne bomo mogli izogniti, če prej ko slej ne bomo pri nas vrednost vzhodnega dolarja izenačili z obračunskim.«

»Kako pa bo letos s skrbjo za družbeni standard?«

»Odločno bomo vztrajali, da se družbeni standard kraja, v katerega vsako leto precej vlagamo, ne bo zmanjšal. To ne bi bilo dobro in prav, saj nam na našem področju že tako primanjkuje delovne sile. Ravno zato bomo letos naša sredstva različnim organizacijam in ustanovam na tem področju v primerjavi z lanskim letom skušali še povečati.« A. Zalar

Mladim niso dovolj le lepe besede

Nekaj kritičnih misli in stališč ob razpravi o predlogu resolucije razvoja in proračuna občine za leto 1971

Pred leti so bile žive razprave o problemih mladine. V zadnjem času so te razprave stopile v ozadje. Vprašanja okoli samostojnega političnega organiziranja mladih že v preteklih razmišljanjih niso bila v ospredju.

Razprava o prihodnjem razvoju v občini je gotovo najbolj primerno mesto, da mladi sami opozorimo na probleme svojega organiziranja v ZMS. Razprava pa je lahko tudi vzvod za odpravljanje nekaterih pomanjkljivosti, zlasti v informativnosti odborikov.

IZOBRAŽEVANJE

Ni dovolj, da se predlog resolucije omejuje na podelitev 30 štipendij in 50 posojil. Občina bi morala še bolj spodbuditi načrtno poklicno usmerjanje, nadalje pa poskrbeti, da več sposobnim mladim že takoj po osemletki s štipendijo omogočimo šolanje.

Torej ni dovolj (kar pravi predlog resolucije), da bo ob-

čina proučila možnosti za enoten štipendijski sklad. Pri tem je možno računati, da bi poleg občine v tak sklad za štipendiranje vložile svoja sredstva na začetku vsaj manjše delovne organizacije, kar bi omogočilo enotno kadrovsko politiko za vse vključene. Delovne organizacije, ki bi nadalje samostojno štipendirale, pa bi uskladile kriterije s pogodbo, ki je omenjena v predlogu resolucije.

DRUŽABNO ŽIVLJENJE

Možnosti za kulturno, športno dejavnost ter rekreacijo in izlete so pri mladih zelo različne, veliko jih je, ki imajo teh možnosti prav malo ali nič. Splošna značilnost pa je, da je to področje prepuščeno interesu (standardu) tudi pri mladih. Ni treba poudarjati, da so posledice socialne, idejno vzgojne pa tudi druge.

Razumemo, da ob omejitvi proračunske potrebnosti ni mogoče pričakovati z dodatnimi investicijami v objekte ipd. povečanih možnosti za družabno življenje. Nesprijemljiv pa je za nas odnos do tako imenovanih specializiranih organizacij, katerim se že več let minimalno ali nič ne povečujejo sredstva. To velja za:

Pogovor s predsednikom kamniške občine

Omejitev potrošnje na vseh področjih

»Kot predsednik občine, odbornik ali družbenopolitični delavec poznam občinsko proračunsko situacijo že od 1957. leta, toda letos bo najtežje,« je dejal Vinko Gobec, predsednik občine Kamnik

Stabilizacijski ukrepi zadevajo v vsa področja gospodarskega in družbenega življenja. Računski stroji delajo dan in noč, da bi ugotovili posledice tega ali onega ukrepa, predpisa, navdila, zakona itn. V današnjih pogojih ni mogoče zadovoljiti vseh potreb, vseh želja. In prav o teh težavah sem se pogovarjal z Vinkom Gobcem, predsednikom skupščine občine Kamnik.

»Kaj predvideva plan proračunskih dohodkov občine za letošnje leto in kakšne težave čakajo občinsko skupščino na tem področju?«

»Najprej naj povem, koliko denarja smo imeli lani. Lani je občinski proračun znašal 860 milijonov S din. Temeljna izobraževalna skupnost je imela na voljo 809 milijonov S din, v skladih pa je bilo 1 milijardo in 300 milijonov S din, od tega je bilo za 400 milijonov S din kreditov. Od tega smo v občini porabili 2 milijarde 800 milijonov S din, ostalo pa je približno 200 milijonov S din. Ker pa imamo še neporavnane obveznosti iz lanskega leta, je teh 200 milijonov predvidenih za poravnavo teh računov.

Predlog občinskega proračuna za letošnje leto predvideva 873 milijonov din dohodkov za občinski proračun, za zadostitev vseh potreb pa bi potrebovali 1 milijardo in 600 milijonov S din. Kot odbornik, politični delavec in predsednik občine poznam proračunsko situacijo že od 1957. leta, toda letos bo najtežje. Pa ne po naši krivdi, temveč zaradi neznega predpisa o do-

voljeni najvišji stopnji povečanja proračunskih sredstev.«

»Bi nam lahko to podrobneje obrazložili?«

»Zvezni predpis določa, da se letos lahko prispevki iz osebnega dohodka, davki in takse povečajo v poprečju skupaj za 10,8 odstotka. V Kamniku smo vedno spoštovali načela splošne jugoslovanske politike in jo v praksi tudi izvajali. Hoteli smo se čim bolj približati načelu, naj s sredstvi razpolaga tisti, ki jih ustvarja. Tako je 1967. leta občinska prispevna stopnja od bruto osebnega dohodka znašala 4,70 odstotka, 1968., 1969. in 1970. leta pa je ta prispevna stopnja znašala le 4,38 odstotka. Razen treh občin v Sloveniji, v ljubljanski regiji pa smo nasploh imeli najnižjo prispevno stopnjo. To pomeni, da je s toliko več denarja razpolagalo gospodarstvo naše občine.

Tudi letos smo nameravali vztrajati na tej prispevni stopnji, toda z denarjem zbranim na ta način ne bi mogli pokriti niti najosnovnejših potreb. Zato predlagamo skupščini, da sedanjo prispevno stopnjo iz osebnega do-

hodka povečamo od 4,38 na 4,50 odstotka. Na prvi pogled nam lahko kdo očita, da rušimo stabilizacijske ukrepe. Toda ta videz vara. V najugodnejšem letu se bruto dohodki občine povečajo za 14 odstotkov, lani pa so se glede na 1969. leto povečali le za 12 odstotkov. Tisti, ki v prejšnjih letih niso spoštovali načela gospodarske politike in so z višjo prispevno stopnjo obremenjevali gospodarstvo, imajo glede na zvezni predpis letos višjo startno osnovo, to pa pomeni, da bodo dobili več denarja v občinski proračun. Zvezni predpis bi moral določiti najvišji odstotek prispevka na osebni dohodek, ki je poglavitni vir financiranja občinskih družbenih potreb. To bi bilo pošteno. Po domače povedano je to takole: kdor je z nižjo prispevno stopnjo doslej manj obremenjeval gospodarstvo in na primer na ta način dobil v občinski proračun milijon dinarjev, lahko po zveznem predpisu sedaj to vsoto poveča samo za 10,8 odstotka. Kdor pa je že imel doslej predpisano višjo prispevno stopnjo in je na ta način dobil dva milijona din v občinski proračun, lahko sedaj po zveznem predpisu poveča to vsoto prav tako za 10,8 odstotka.

Prvi bo lahko občinski proračun povečal za 108.000 dru-

gi pa za 216.000 din. Vidite, to je tisto, na kar se mi jezimo. Nagrajen je vedno tisti, ki kritizira, mi, ki smo v prejšnjih letih pošteno delali in v skladu s splošno jugoslovansko politiko, pa smo prizadeti.«

»In kako nameravate ublažiti te zares kočljive težave?«

»Splošno merilo za Slovenijo je, da se sredstva za financiranje temeljne izobraževalne skupnosti povečajo za 18 odstotkov. Nočemo biti izjema. Skupna stopnja prispevka iz osebnega dohodka 4,50 odstotka naj bi se razdelila tako, da bi 42 odstotkov od tako zbranega denarja šlo v občinski proračun za kritje splošnih družbenih potreb, 58 odstotkov denarja pa za TIS. Poleg izvirnih dohodkov bo Temeljni izobraževalni skupnosti potrebno zagotoviti še 40 milijonov S din, kar bomo poskušali doseči prek sklada za razvoj družbenih služb. Nadalje bomo v občini odložili marsikateri načrt za leto dni. Krajevne skupnosti bodo dobile letos 2,8 odstotka več denarja kot lani, vendar bomo vse naše napore usmerili na uspešen izid referendumu za ponovno uvedbo samoprispevka. Referendum bo aprila, občani pa naj bi plačevali 1 odstotek od osebnega dohodka za dobo petih let. Tako zbran denar naj bi

uporabili izključno na področju krajevnih skupnosti za financiranje splošnih družbenih potreb na področju neke krajevne skupnosti.

Lanskoletna potrošnja bo zagotovljena tudi letos s to razliko, da se bodo sredstva za sodstvo, tožilstvo in državno upravo povečala za okrog 5,4 odstotka, sredstva za socialno skrbstvo za 18,8 odstotka, za komunalno dejavnost 9 odstotkov in za delo družbenopolitičnih organizacij in društev 8 odstotkov.

Osebo sem prepričan, da bo precej pripomb, ker bo premalo sredstev za komunalno dejavnost ali delo društev. Teško je v teh pogojih in s temi sredstvi upoštevati vse želje, razen tistih, ki bi ogrozile življenjski standard ali življenja občanov. Kdor bo zahteval več denarja, bo moral predlagati, komu naj zmanjšamo dodeljena sredstva. In na koncu še to: Občanom in delovnim organizacijam bomo iskreno pojasnili naše težave.«

J. Vidic

- Občinski odbor Ljudske tehnike
- Občinsko zvezo društev prijateljev mladine
- Občinski odbor Zveze tabornikov
- Mladinski odsek planinskega društva

Vse organizacije bodo morale svojo dejavnost bistveno omejiti in zanemariti nekatere nujne potrebe.

Ni sporno, da so te organizacije pomembne tudi kot dejavniki vzgoje in socialnega izenačevanja. Predlagana sredstva jim ne omogočajo, da bi to vlogo izpolnjevale. Razen tega ni sprejemljivo, da se z ostajanjem na enaki višini sredstev zanemarija in uničuje voljo do dela, ki so jo kljub slabim pogojem pokazale vse te organizacije zadnji čas.

Mladinski turizem je v predlogu resolucije popolnoma ignoriran. Tudi za to področje velja podobno kot za družabno življenje. Toda, če

že ni možnosti za takojšnjo sanacijo objektov, potem je toliko bolj potrebno, da letos vsaj izdatneje podpremo tiste organizacije, ki ga lahko organizirajo (taborniki, planinci, počitniška zveza) v okviru obstoječih objektov (zlasti v drugih občinah — žal).

Nekateri otroci socialno-šibkih staršev odhajajo po naročilu zdravnikov v zdravstvene kolonije. To je gotovo izredno pomembna socialna struktura, ki je povrh še zdravstveno utemeljena. Zato ni prav, da v dodeljevanju sredstev za to občina predvideva enako višino kot lani, Jasne so namreč ugotovitve, da se premalo namenja in da večina otrok ne more uživati tega. V zavesti otrok, ki jim zdravnik svetuje kolonijo pa ne morejo iti, ker nimajo denarja, so gotovo zelo hude posledice.

Pomen družbenopolitičnega delovanja, zlasti med mladi-

no, raste ob zahtevnosti nalog, ki si jih zastavljamo v družbi in ob rastočih različnostih položaja ljudi. Komplikiranost nalog povečuje različnost interesov, postavlja navdušenost za politično delo v odvisnosti od strokovnosti v razreševanju problemov. Tako situacijo pogojuje zavest ljudi, ki pričakujejo v vsaki situaciji konkretno rešitev. Vse to poraja potrebe po večjih vlaganjih v dejavnost političnih in družbenih organizacij, posebno tistih, ki delujejo med mladino.

Večja vlaganja v politično delo med mladino morajo pomeniti predvsem več:

- idejno političnega dela, zlasti izobraževanja
- strokovno sposobnost vodstvenih kadrov, da razumejo današnjo stvarnost in se znajo lotiti njenega izboljšanja.

Obstoječ predlog proračuna pa zmanjšuje naše finančne

možnosti za 4 milijone SD, zato nanj ne moremo pristati, ker bi pomenil bistveno okrnitev programskega koncepta in obstoječega delovanja organizacije.

Nesprejemljiva so gledanja, ki so ponekod prisotna, da proces demokratizacije zahteva deprofesionalizacijo dela političnih organizacij. V stvarnosti je ta proces že potekel, zato so pojmovanja toliko bolj živa. Demokratizacija res zahteva deprofesionalizacijo, a ne dela, temveč odločanja, kar pomeni, da naj bodo profesionalni delavci tisti, ki organizirajo čimboljše procese odločanja, ne pa da sami odločajo namesto drugih. Obenem pa vprašanja birokratizacije političnih delavcev (v ZMS gotovo bolj uspešno kot drugje) rešujemo z menjavanjem vodstvenih kadrov.

Želimo še poudariti, da gre za 4 milijone, ki omogočajo normalno delo, ne pa nekega

povečanja. Ob tem bi opozorili, da je bil v predhodnih razpravah na političnem aktivu občine izražen dvom, da letos povišanje izdatkov ni primerno zaradi omejitve splošne potrošnje. Zato opozarjamo na sredstva, ki jih planira občina za redno dejavnost svojih organov, kjer predlaga povečanje od 480 milijonov kar na 600 milijonov SD. Seveda ne dvomimo o upravičenosti argumentov, da je potrebnih čez 10 novih uslužbencev in da je treba zaposlenim dvigniti OD, da bodo izenačeni z drugimi področji združenega dela (šolstvo, zdravstvo ipd.). Ni pa sprejemljivo, da predlagatelji očitno neenako vrednoti potrebe svoje uprave in potrebe ZMS kot tudi drugih družbenih organizacij.

ZVEZA MLADINE SLOVENIJE — PREDSEDSTVO OBČINSKE KONFERENCE

Zavrtnjen predlog pogodbe

O zdravstvenem zavarovanju socialno ogroženih kmetov

Zakon o prispevkih družbenopolitičnih skupnosti k stroškom zdravstvenega zavarovanja kmetov za letos določa, da prispevajo občine k stroškom zdravstvenega zavarovanja za socialno ogrožene kmete zneske, ki jih občine in skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov pogodbeno določijo. Skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov je občini Kamnik predložila osnutek pogodbe, s katero naj bi se uredila višina in na-

čin plačevanja prispevka občine k stroškom zdravstvenega zavarovanja za socialno ogrožene kmete.

V tem osnutku pogodbe skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov predlaga, naj občina plačala skupnosti razliko med pobranim ter skupnosti odvedenim prispevkom in predpisanim prispevkom za posameznega zavarovanca.

Ta prispevek je lani znašal 26 odstotkov od katastrskega dohodka in pavšalno 20.000 S

din na gospodinjstvo. V kamniški občini je to znašalo 68.901.000 S din. Prispevek je bil v celoti plačan in odveden skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Ljubljana.

Za letos pa je skupnost sprejela višjo stopnjo, in sicer 34 odstotkov od katastrskega dohodka in pavšal 17.800 din na zavarovanega člana (letos toliko na člana družine, lani pa 20.000 S din na kmečko gospodinjstvo).

V kamniški občini je 909 kmečkih gospodinjstev z 2878 družinskimi člani, katastrski dohodek za ta gospodarstva pa znaša blizu 282 milijonov S din.

Lani je znašala odmera za zdravstveno zavarovanje kmetov kamniške občine 68.927.400 S din, letos pa znaša 147.084.700 S din.

Računi niso čisti, so zaključili odborniki in odložili predlog pogodbe do naslednje seje. Med tem časom bodo pogodbo temeljito proučili, povprašali pa bodo tudi sosednje občine, kaj menijo o tej pogodbi. »Zalostno je,« so dejali na seji skupščine občine Kamnik, »da se moramo prav na tem področju boriti za vsak dinar, toda v teh pogojih ni druge pomoči.«

J. Vidic

KZ Sloga Kranj

Kmetovalce obveščamo, da bo v četrtek, dne 25. februarja, ob 19. uri predavanje

o pridelovanju krompirja

spremljano s filmom

Predaval bo ing. Repanšek Viktor

Predavanje bo v upravi zadruga Gasilska ul. 5 (Stražišče)

V nedeljo, 28. februarja, bo ob 9. uri na upravi zadruga

predavanje o molznih strojih in higieni pri pridobivanju mleka.

Predaval bo veterinar Davorin Šobar.

Leptospiroza prašičev

Leptospiroza je zelo nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo številne leptospire, bolezen pa je nevarna tudi ljudem. Zaradi težkega izkoreninjenja bolezenskih klic iz obolelih živali je bolezen zelo neprijetna, ko se pojavi na živinorejskem obratu. Zato se trudimo s preventivnimi ukrepi, da odstranimo vsako možnost vnosa klic v hlev.

Pri prašičih je najpogostejši povzročitelj bolezni *Leptospira pomona*, dostikrat pa tudi *Leptospira icterohemorrhagiae*. Leptospiroza je razmeroma pogosta bolezen prašičev in je povzročila v Sloveniji že veliko škodo. Živali se okužijo prek poškodovane kože, sluznice prebavil in dihal, prek očesne veznice ipd. Klice prispejo v kri in se tam hitro razmnožijo ter jih po 3–4 dneh najdemo po vseh organih. Peti dan po okužbi pa tvori organizem številna specifična protitelesa, ki preženejo povzročitelja bolezni iz krvi in organov, ne morejo pa ga doseči v ledvičnih cevkah. Tu se klice razmnožujejo naprej in kliconosi jih izločajo s sečem lahko tudi nekaj mesecev. To je tudi glavni razlog, da se bolezen zadržuje v čredi iz roda v rod. Drugi činitelj pa so nehigijske

prilike na posestvu. V stoječih vodah se leptospira zadržuje teden dni in več in v scalnici ohrani sposobnost okužbe nekaj ur. Sicer pa so klice slabo odporne in sušenja ne prenesejo. Zato je čistoča zelo važen člen v boju proti leptospirozi.

Bolezni ni lahko ugotoviti, kajti le redke živali kažejo izrazite bolezenske znake (zmanjšan apetit, vročina in driska). Bolezen traja čisto le nekaj dni in lahko se zgodi, da je sploh ne opazimo. Pri dolgotrajni obliki bolezni pride do sprememb na ledvicah. V tem primeru ozdravijo prašiči čez nekaj mesecev (5–6 mesecev). Bolezen povzroča veliko gospodarsko škodo, predvsem zaradi abortusov in poginov med novorojenci.

Pri zdravljenju moramo nuditi živalim zdravila, ki se izločajo z urinom (streptomycin, tetraciklini). Pri novonabavljenih plemenjakih in plemenicah se je treba prepričati, da niso okuženi z leptospiro. Ob zatiranju leptospiroze prašičev je treba tudi izločiti možnost okuževanja od drugih živali, tako od domačih, kot od divjadi in drugih.

dr. S. Bavdek

Kmetijski nasveti

Slovenski sadni izbor

Svetovati pravo sorto jabolane ali hruške, ki bo leta in leta stala v sadovnjaku in spominjala na napako, nikakor ni lahka reč. Pri izbiri je treba upoštevati rodovitnost, odpornost, kakovost plodov in zahteve trgovine, ki razen dobrega okusa terja še prikupno barvo, lepo obliko in prijeten vonj.

Slovenski sadjarski strokovnjaki so se vendar zednili za okvirni sadni izbor, ki seveda ne pomeni obveznega zakona, temveč le dobrohotno priporočilo. Določili so ga na podlagi ankete, ki je bila lani izvedena po Sloveniji ter s pomočjo najnovejših ugotovitev raziskovalnega dela.

● **JABLANE:** Izmed desetih sort jabolok so najbolj cenjene naslednje: zlati delišes, jonatan, zlata parmena, Priolov delišes, richared in koksoranžna renata. Ker pa v nasadu jablan ne sme rasti samo ena sorta (ki se sama ne oplojuje), temveč še dodatne oplojevalke, je potrebno sadni izbor razširiti še za nekaj dopolnilnih sort: krivopecelj, beličnik, grafenštanjc, James Grieve, kanadko in sevko.

Ko izbiramo posamezno sorto moramo vedeti, da za zaprte lege in nižine jonatan ni primeren. Koksoranžna renata je precej občutljiva za pozebo, zahteva pa tudi skrbno nego. Zlata parmena ni za revna tla, kjer se hitro izrodi in izčrpa. Zahteven je tudi delišes.

● **HRUŠKE:** Hruške, ki zdržijo zimsko skladiščenje, lahko dajo sadjarju lepe dohodke. V poštevek pridejo le zlahke hruške, saj naše domače, stare sorte različnih moštnic, tepk in maslenic niso prave jedilne sorte in za sodobno sadjarstvo ne predstavljajo velike koristi.

Izmed zlahtnih hrušk predvideva slovenski sadni izbor naslednje sorte: viljamovko, kleržo, boskovko in conference kot glavne sorte ter petrovke, trevuške, passe crassane, klapovke in še nekatere druge — kot postranske sorte za različne sadne okoliše. Inž. M. L.

OD 20. APRILA DO 5. MAJA
VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA
V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU

● ZAVESE
● PREPROGE
● POHIŠTVO
● GOSPODINJSKI STROJI

murha

Kvalitetna rast pevskega zbora Jesenice

Na Jesenicah so pred vojno delovali izredno kvalitetni pevski zbori, po vojni pa so jih začeli ustanavljati tudi po drugih večjih krajih Jeseniške občine. Prav v zadnjih dveh letih pa je postalo kulturno življenje na tem področju še bolj razgibano in plodno, saj poleg pevskega zbora Jeklar in mladinskega zbora srednjih šol uspešno deluje tudi pevski zbor Jesenice, ki ga vodi prof. Milko Skoberne.

Pevski zbor združuje 60 pevcev iz Zirovnice, z Blejske Dobrave, Jesenic, Javornika in iz Lesc. Lani jim je uspelo pripraviti zelo kvaliteten in pester celovečerni koncert, snemali so za RTV Ljubljana, svoj največji uspeh pa so dosegli na mednarodnem festivalu v Gorici. Tam je ženski zbor v izredno hudi konkurenci zborov iz Češkoslovaške, Poljske, Bolgarije in Italije osvojil četrto mesto, mešani zbor pa se je uvrstil med prvih deset.

LJUBEZENSKA ZGODBA

Kar precej dni je privabljaj gledalce v kranjska kinematografa novejši italijanski film *Ljubzenska zgodba* — (pri nas ga poimenujejo kar *Ljubzenska igra*). Atraktivna filma je nastop znane operne pevke Anne Moffo v glavni vlogi in pa dejstvo, da zaradi več »nespodobnih« prizorov predvajajo film po Italiji v cenzurirani različici. Za marsikoga je bilo že to spodbuda, da si je film tudi sam ogledal. Verjetno je izkupiček tega filma večji od nedavnih predstav novega slovenskega filma *Na klancu*, čeprav je tega videla množica šolarjev, *Ljubzenske zgodbe* pa mladini izpod osemnajstih let nikakor ne priporočajo.

Vsem tem dejstvom in pa tudi pripovedim tistih, ki so film že videli, je naselilo mnogo radovednih gledalcev, vendar se zdi, da jih je precej odšlo s predstav razočaranih, ogorčenih in nekaj tudi umetniško nepotešenih. Zakaj?

Ljubzenska srečanja poročene, nadvse neoporečne Evi in očarljivega Franca so postavljena v razkošno rimsko bogataško okolje in ozaljšana z naravno lepoto Rima in njegove okolice. Ko je Evin mož na službenem potovanju sklene Franc, sicer poklicni izdelovalec, do katerega pa nobena ni mogla biti ravnodušna, osvojiti vzorno ženo. To mlajša in srečna, srečnejša kot je bila v vlogi »popolne« matere in žene. Ko se mož vrne, poskusi napraviti celo samomor. *Ljubezen s Francem* ji takrat pomeni edino življenjsko možnost in žele, ko se dokončno zave, da ljubčka, ki ne more iz svoje kože, ne more ne spremeniti ne obdržati, se vda in se vrne k možu.

nameravajo poleg koncertnega programa za Osnovno skupnost glasbene mladine, ki bo na Jesenicah 12. marca, pripraviti tudi program za gostovanje v Trbovljah 20. marca. S Trboveljčani imajo tesne prijateljske stike, saj se vsako leto dogovorijo za medsebojna gostovanja in nastope.

Aprila bo jeseniški pevski zbor povabil v goste goriški pevski zbor Segizzi, ki sicer vsako leto organizira v Gorici mednarodni festival pevskih zborov. Prav tako pa pripravljajo program za občin-

Vse to samo po sebi še ni nič tako nesprejemljivega, čeprav zgodba ni dovolj psihološko poglobljena in zato nič preveč usodna, pa tudi Anna Moffo ni ravno bleščeča igralka.

Duhove so razburile šele in predvsem gole scene tega filma. Ni jih malo — še posebno za nas, ki imamo grozno radi postavne kavboje in lepote z globokimi dekolteji. Prizore ljubljena in pa fotografiranja so nekateri obsodili za »čisto svinjarijo«. V imenu neke nadživljenjske morale, manj pa zvesti svoji človeški naravi, pa so le s svojimi besedami umazali sproščeno naravno kazanje in igro teles, ki se že v filmu samem loči od narejenega postavljanja v različne položaje.

Mislim, da scene ljubljena v tem filmu niso pretresljivo vznemirljive in marsikomu izpod osemnajst let ne bi škodilo, če bi jih videl. Mi pa kljub vsej svoji nepokvarjenosti hodimo gledat to »gnusobno«, to živobarvno slikanico, ki nas ne obogati z nobenim globljim življenjskim spoznanjem. Morda si bo katera izbrala njega za princa svojih sanj in kak možki bo morda hrepenel po njeni zreli meščanski lepoti... Zal to ni dovolj za dober film.

V kinematografskem podjetju sicer pravijo, da se komercialnosti rešujejo z matinejami otroških risank (kot da bi rože zalivali z mokoli), vendar se motijo, če mislijo, da so najzanimivejši, najnovejši in najmodernejši filmi dovolj za filmsko slavo mesta Kranja. Z učinkovito filmsko vzgojo in pa tudi s primernim nesenzacionalnim, nepristranskim obveščanjem javnosti bodo tudi manj popularne, a kvalitetne filmske predstave bolj obiskane. A. Božič

ske revijo pevskega zbora, ki je vsako leto maja, ženski zbor pa bo jeseni spet odstopoval na tekmovanje v Gorico.

Odbor pevskega zbora Jesenice in njegovi člani se dobro zavedajo, da brez pomladitve zbora ne bodo mogli obrzati tradicije in napredovati. Prav zaradi tega so pred kratkim sestavili posebno komisijo, ki jo vodi Peter Sitar, in ki bo poskušala navezati stike z mladimi prek občinske konference ZM Jesenice in morda tudi prek ZM v sosednji radovljiški občini.

Tako hitrega uspeha zbora prav gotovo nismo pričakovali. In zato pevci in njihov zborovodja prof. Milko Skoberne zaslužijo za svoje ustvarjalno delo vse priznanje in pohvalo. Prof. Skobernetu je uspelo v razmeroma kratkem obdobju popeljati svoj zbor iz začetništva v okvire kvalitetne in plodne rasti. Prav letos pa prizadevanje zborovodja praznuje 50-letnico aktivnega dela na področju zborovskega petja. Čestitkam ob tem lepem jubileju se pridružuje tudi naše uredništvo. D. Sedej

Polna gledališka hiša v Tržiču

Prvi nastop članov kulturno umetniškega društva Tržič (prej so delovali kot dramska sekcija DPD Svobode) je presegel pričakovanja. Ne le v uglajeni, dobro naštudirani odrski premieri, prav tako ob polni dvorani prvi večer in solidni zasedenosti na režiji.

Tržiški igralci so uprizorili sodobno slovensko dramo Mirka Zupančiča *Hiša na robu mesta* v režijski zasnovi Dolfeta Anderleta.

S tem delom bo odšla skupina na gostovanje tudi zunaj občine, saj ima v nekaterih gorenjskih krajih že svojo stalno publiko. — ok

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Nadaljujemo v kratkem povzetku pripoved starega kranjskega »nacionalgardista« Miha Pučnika o Narodni straži v Kranju.

Ko so ulanci, pomirjeni spričo pogleda na krotke sejmarije, za katere jim je bilo rečeno, da so nevarni revolucionarji, odšli v svoj določeni »kvartir« pri Stari pošti, je vladni svetnik iz Ljubljane pozval mestni zastop na zagovor. Zupan Lokar s svojimi odborniki mu je pojasnil, zakaj so ustanovili v Kranju Narodno stražo in zakaj so zahtevali odstop okrajnega komisarja Pajka. Končala pa se je zadeva tako, da je komisar Pajk ostal na svojem mestu, Narodna straža pa je brumno vabila in se oboroževala.

V Narodno stražo so morali vsi meščani od 16. leta dalje. Razen godbe, ki je štela 24 moč, so bili vsi »gardisti« razdeljeni v dve stotniji.

Častniki Narodne straže v Kranju so bili:

Zupan Konrad Lokar, major
Jakob Jalen, stotnik 1. stotnije
Mavril Mayr, stotnik 2. stotnije
Konrad Pleiweiss, nadporočnik
Jožef Podrekar, nadporočnik
Janez Holzer, poročnik
Janez Jamnik, poročnik
Franc Krisper, poročnik
Kristijan Geiger, pobočnik
dr. France Prešeren, vojaški sodnik
Jožef Dagarin, vojaški duhovnik
Tomaž Pirc, vojaški zdravnik

Vsaka od stotniji je štela po 100 do 120 moč. Dva odslužena vojaška podčastnika sta dobila nalog strogo vojaško izvežbati vse gardiste, vsak v eni stotniji. Vojaške vaje, najprej seve v korakanju, so bile na Gašteju.

»Vsak gardist je moral prinesiti s seboj kako orožje, bodisi kak zarjavel meč ali star samokres (pištolo), ako pa tudi tega ni mogel dobiti, moral je prinesiti lesen kolec. Pač je bilo zanimivo gledati to hrabro vojsko, obstoječo iz mladeničev in sivih starčkov, ki so korakali po gaštejski gmajni ter so bili zvečine oboroženi — z bridkimi koli...«

»Iz te zadrege jih reši baron Cojz z Brda s tem, da jim podari iz svoje orožarnice lepo število pušk, ki so bile večinoma odvezete lovskim tavovom; med temi je bilo ne-

kaj prav lepih in dobrih pušk.«

»A garda še davno ni bila oskrbljena, ker ji je manjkalo še mnogo, namreč obleke, mečev in godal. Treba je bilo dobiti denarja, ker marsikak gardist ni bil toli premožen, da bi si mogel vse to sam preskrbeti, ker večina gardistov je bilo rokodelskega stanu. Pričelo se je torej nabirati pri premožnejših meščanih, ki so bili z bog strahu dokaj radodarni, kajti bali so se za svojo kožo.«

In tako so »gardisti« zbrali celih 1000 goldinarjev, nakupili glasbil, nekaj obleke in orožja. Oprava pa je bila takale: klobuk, kakršnega so imeli orožniki do l. 1900, samo s to razliko, da je bil levi okrajek zasukan navzgor, ter je imel tamkaj zataknen pokonci stoječ žimnat čop; častniki pa so imeli namesto čopa peresa. Suknjo so imeli kranjski gardisti višnjevo (modrovijolična barva) z dvema vrstama belih oziroma srebrnih gumbov; imela je stoječ ovratnik in rdeče obšive; hlače so bile sive z rdečim všivom (paspulom) ob straneh. Meči so segali gardistom do tal.

Gardisti so imeli v Kranju za eno od najvažnejših dolžnosti opravljanje straže pred mestno hišo. Imenovali so jo »Hauptwache« (v žargonu »havboht«). Čez dan je bilo pri tej straži 6 — 10 moč, ki pa so ob večerih patrolirali po mestu in okolici.

Bali so se namreč meščani vojaških begunov in rokovančev, ki so imeli svoj sedež v Udenborštu. Imeli pa so ti nevarni ljudje s seboj celo žene in tudi svojega duhovnika. Siril se je glas, da bodo napadli mesto. A tega niso storili, bržčas iz strahu pred hrabro Narodno stražo...

»Ko so bili premagani Pijemontezi, pobralo se jim je dokaj pušk, ki pa so bile jako slabe in nerodne. Vlada je podarila 200 takih pušk na kamen kranjskim gardistom.«

Gardisti so nastopali pri procesijah, pri pogrebih — streljali so salve kar v jamol — delali so izlete, bratili se z ljubljansko in kamniško Narodno stražo predvsem pa so obilno popivali.

L. 1850 je vladla Narodno stražo v Kranju razpustila. Puške so morali gardisti oddati, meče pa so smeli ohraniti. Engelmann je potem poskrbel, da so dobile kranjske gospodinjice mnogo dobrih kuhinjskih nožev.

C. Z.

Kako so SLAKI osvojili Ameriko(14)

»20. september. Dvignemo se že ob sedmih zjutraj. Uro kasneje namreč moramo biti na letališču, kajti detroitska etapa gostovanja je trajala samo en dan. Malce razočarani smo, ker ne bomo videli mesta, ki velja za središče ameriške avtomobilске industrije. Tu so orjaške tovarne, iz katerih prihajajo vozila najrazličnejših znamk in tipov, tu je znameniti Fordov muzej, kjer obiskovalec nazorno vidi, kako sta čas in napredek postopoma spreminjala ter preoblikovala modele, ki jim konstruktorji neprestano izpopolnjujejo obliko. K sreči nismo dosti zamudili, saj je zaradi dvomesečne stavke v General Motorsu — delavci so zahtevali večje plače in boljše delovne pogoje — proizvodnja v najmodernejših obratih stala.«

BLISČ IN BEDA CHICAGO

»Naša naslednja postaja je Chicago. Prispeli smo nekoliko prej kot so pričakovali, zato je bila dobrodošlica bolj klavrna. Organizatorji so nas brž strpali v pripravljene limuzine in odpeljali do motela na drugem koncu vlemesta. Med potjo napeto gledam okrog sebe. Clovek pač ni vsak dan v Chicagu, nekdanji prestolnici kriminala, korupcije in sladkega življenja.

Čeprav je nedelja, so ceste polne, prepolne. Peljemo se skozi nešteto križišč, širokih kakor nogometno igrišče, skozi podvoze, čez mostove in mimo velikanskih nebotičnikov, ki segajo sto, dvesto metrov visoko. Kot strašila gospodarijo nad okolico. Nič manj impozantno ne učinkujejo šestpasovni asfaltni trakovi, speljani tako, da promet nikdar ne zastane in da imajo policaji, uporabljajoč helikopterje, neomejen pregled. Če bi ne bilo strogih omejitev hitrosti, bi šoferji lahko pognali, kolikor jim duša da.

Motel, kjer bomo nastanje- ni, skoraj ne zasluži svojega imena. Privlačna zunanost, popestrana z napisom »Welcome Slak«, zaman skuša prikriti zanemarjeno notranjost. Sprejemnica in sobe so dotrajane, podobne drvničnici. Komaj smo odložili kovčke, je priracala sobarica, umazana črnka, pijana kot čep. Tanke noge so se ji nevarno zapletale, govorila pa je vreščé, da sem jo komaj razumel. Začela je pospravljati postelje in premikati razmajano pohištvo. Dasi ne poznam rasnih predsodkov, so me ob spoznanju, da bom spal v pernících, ki jih je prekladala smrdeča zamorka, stresel mráz. Morda smo po-

stali nekoliko izbirčni, toda v Jugoslaviji bi težko našli slabši lokal.

No, v tolažbo sebi in bralcem naj povem, da je bil koncert ob treh popoldan spet pravo zmagoslavje. V Havliček Hall, ki sicer sprejme 800 ljudi, se je zbasala 1300-glava množica. Spontan aplavz ob koncu dolgo ni hotel pojenjati. Tolikšne armade Slovencev skupaj čikaška izseljenska organizacija menda še ni zabeležila. Lastniki dvorane so osupnili, saj ne pomnijo, da bi katera koli poprej gostujoča glasbena skupina spravila poslušalce v delirij.

V motel se vračamo židane volje. Laže je prenašati pomanjkljivosti okolja, če veš, da te rojaki cenijo, spoštujejo kvalitete ansambla.«

V FORDOVI TOVARNI

»Naslednjega dne dopoldan skušamo potešiti nepremagljivo radovednost in odidemo raziskovat mesto. Zares je vredno ogleda. Južne četrti loči od severnih sto in več kilogramov asfalta in betona. Poslopja, predori, železniške proge ter gledališča so grajena v presežnikih — sleherni objekt skriva v sebi kakšen »naj«; najvišji, najširši, najdaljši... Kot glasbeniki smo, razumljivo, zlasti pozorno proučili spominski muzej borcev iz 1. svetovne vojne, enega najbolj akustičnih prostorov na svetu. Okrogla, skoraj 70 metrov visoka dvorana čudovito odbija zvok in povsem opravičuje sloves arhitektonske mojstrovine. Nič manj me ni prevzel razgled s 102. nadstropja chicaškega »Janeza«, John Hancock Centra. Mesto, opazovano zviška, se nenadoma spremeni v brezkončno džunglo zidov, stolpov, aluminijastih in steklenih kvadrov... Veličastno je, nepojmljivo mogočno. Kak kilometer stran uzrem prostrano parkirišče. Brž pričnemo ugibati, koliko bleščočih vozil trenutno premore. Približno 10 tisoč jih bo, raje več kot manj, ugotovimo. In vsa razpoložljiva mesta niti niso zasedena.

Naslednja postaja je Michigan Avenue, glavna čikaška ulica in baje najbolj prometni kos zemlje na svetu. Resnično gre za pravcati konglomerat osebkov ter stvari; vmes najdeš milijonarje, sedeče v Rollce Roycih, smešno oblečene ameriške policajce, skupino raztrganih črncev, sumljive damice, lajnce, playboya v hitrem športnem chaparallu itd.«

(Nadaljevanje prihodnje sredo)

Paketi so prispeli spet, vsak drugi naj ga gre prevzet, Živan z vojaki se pošali, nato pa sam dobi po glavi.

18

Jesen je prinesla nove zanimivosti. Razen tega, da so prišli v vojašnico novi rekruti, se je vsak dan zgodilo tudi kaj novega.

Črnuh je hodil na stražo ali na požarstvo vsak drugi dan, ostalo je bil v glavnem prost. Bilo mu je kar všeč.

Mihec se je znašel po svoje. Zaposlil se je v krojaški delavnici, kjer je popravljal vojaške obleke, jih krpal in likal. Skorajda ni občutil da je pri vojakih, le Tincó je pogrešal. Ker je imel več časa, ji je češče pisal. Ona mu je redno odgovarjala.

Tudi Žolna ni bilo huđega. Tu in tam je šel na stražo, drugače pa je večino časa prebil v kuhinji ali okoli nje. Lupil je krompir, ribal zelje in opravljal druga priložnostna dela. Največkrat se je skrtil za kuhinjo, vzal v roke list papirja in svinčnik ter pisal pesmi.

*Na vrhu kasarne kavka sedi,
v jutranji svit pesem žgoli,
na travnikih vse je svetleje,
prek polja lahen vetrič veje.*

O kakovosti svojih pesmi ni dvomil. Sklenil je, da bo vojaško življenje opisal v daljši pesmi. »Dosti hitreje mi bo minil čas,« je ugotavljal.

Ce se mu je zdelo dopoldne že predolgo, je šel vmes dvakrat ali trikrat gledat na sprejemnico na uro, če kaže že kaj več.

Jesen se je poznala tudi pri paketih. Skoraj vsak dan ga je dobil kdo od vojakov. Tudi Mihec je dobil že enega, Žolna pa je ženi

Črnuh, Mihec Ivan Sivec pa še Žolna

toliko ternal, da mu je poslala kar dva. Črnuh ni veliko trpel, ko ni dobil nobenega, ker je vedno jedel pri prijateljih.

Žolna je prinesel tudi marsikaj iz kuhinje. »Ne stane me veliko,« je pripovedoval, »le pest poguma in pet prstov.«

Imel je še dodatni vir hrane. Poleg njega je spal neki Madžar, ki ni znal pisati. V njegovem imenu je vedno pisal domov Žolna. Če mu je tisti Madžar narekoval:

Dragi domači, pošljite mi kakšen kos gnjati, nekaj krljev in steklenico žganja. Vas pozdravlja Karol!, je pesnik zapisal:

Preljubi moji, vedno mislim na vas. Saj vem, da vam ne bo težko, če mi boste poslali kakšne tri kose gnjati, kakšen pehar krljev in orehov ter liter žganja. Vaš vdani in ljubeči Karol.

Madžaru se je zdelo čudno, kako da so doma tako radodarni, ko je prejemal vedno velike pakete. Del njihove vsebine je zmeraj pospravil Žolna. Previdno je znal brati tudi njihova pisma. Če je pisalo: Doma nam gre bolj slabo. Težko ti pošiljamo, kar želiš, a vemo, da je tebi še huje; je prebral: Doma nam ne gre slabo. Težko te čakamo. Kar želiš, ti pošiljamo z veseljem.

Ko se je jesen že prevesila in zimo, so paketi malo pojenjali, več pa je prihajalo pošte.

Nekega večera se je zgodilo tole:

V sobi je ležalo le nekaj fantov, drugi so bili še na večerji ali so se umivali. Med tistimi, ki so ležali, je bil tudi Slavonec Živan, ki je bil ob vsakem času za šale. Sklenil je svoje tovariše potegniti za nos. Ko je prišel v sobo Mihec, mu je rekel:

»Pojdi k četnemu starešini! Naročil je, da imaš paket pri njem.«

»Tovariši, to pa ni slabo,« se je razveselil krojač in stekel v sosednji hodnik, kjer je imel četni starešina Stevo svojo sobo.

V sobo sta prišla tudi Kežić in Jakić. Živan je oba poslal po pakete.

Tudi Črnuha je Živan hotel potegniti.

»Le kdo bi mi ga poslal,« mu je odvrnil.

»Kaj veš, mogoče dekle.«

»Je nimam.«

»Saj še sam ne veš. Morda pa je kakšna zaljubljena vate, ne da bi vedel,« ga je pričeval Živan, da je bil Črnuh že neodločen.

»Lahko ti ga vzamejo drugi,« ga je hotel prestrašiti.

»Bom šel pa pogledat.« In je šel ponj.

Za njim so prišli v sobo še trije: Golub, Ivić in Jovanovski. Vsem tem Živan ni mogel razdeliti paketov, zato jim je določil:

»Vsi trije morate brž k četni starešini. Golub, ti imaš paket, Ivić je dobil denar od doma, Jovanovski pa telegram.«

Niso dosti spraševali, ampak so jo hitro ubrali v sosednji hodnik.

Žolna je prišel v sobo med zadnjimi. Ker je vstopil sam, mu je Živan lahko rekel, da ima paket.

»Moja je pa čisto znorela,« se je navidezno jezil, »saj sproti ne bom niti vase metal.« Odšel je k Stevotu.

Nekaj časa se ni vrnil nihče. Nato je prirobantil v sobo Žolna. Živan je že mislil, da je pesnik jezen nanj, ker je nasedel, toda nič takega.

»Bolj lenega četnega starešine ne moremo imeti,« je godel. »Na hodniku ga čaka več kot deset vojakov, njega pa od nikoder. Clovek pride lačen z večerje, rad bi dobil paket in se pošteno najedel, njega pa ni. Gotovo se je spet kje napil.«

Nekaj časa je godrnjal, nato pa je šel zopet čakati v sosednji hodnik.

Da je bila šala še večja, je tisti večer na ključno prišel Stevo po nekaj svojih stvari. Obsuli so ga vojaki.

»Ali bi lahko dobil paket,« je zaprosil Mihca.

»Mislim, da ni danes prišel nobeden,« mu je povedal četni starešina.

»Seveda je, zame.«

»In kaj ti čakaš?« je vprašal četni Kržičič.

»Paket.«

»In ti?«

»Tudi paket.«

»Pa ti?«

»Brzojavko.«

»Ti?«

»Denar?«

»Ti tudi?«

»Ne, jaz čakam na paket.«

»In jaz tudi,« se je oglašil Žolna. »Dajte mi ga že enkrat.«

Četni starešina se je nasmejal: »Pošto sem razdelil že opoldne. Le kdo vam je vse to povedal?«

»Marković Živan,« so odgovorili vsi v en glas. Jezni so se vrnili v sobo. Nekateri so ga pošteno ošteli, on pa se je samo smejal.

Malo kasneje je prišel dežurni kaplar. Marković Živan se je moral javiti četnemu starešini. Zdajle bo že videl. Kazen bo dobil, so uživali skoraj vsi. Na čudo vseh pa je prinesel v sobo — paket!

»Skupaj ga bomo pojedli,« so planili vsi.

Ko je odvil omot, je našel kaj čudno vsebino: tri debela polena, zraven pa listek. Na njem je pisalo: Kdor druge norce brije, ostane sam neobrit! Vsi so se zasmejali.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

185

»Morda je Else vendarle imela prav,« bi Štefi danes rada verjela v to sama.

— Morate verjeti, — ji je Else govorila takrat. Mora, ali pa bo po nepotrebnem nesrečna. Tudi njo, Else, je bolelo, ko je bila še dekle in se je njer mož, takrat še fant, oziral za drugimi, dokler se ni iznorel in se poročil z njo, kakor je rekla. Njen Franc najbrž tega ni utegnil, ker se je poročil premlad. Tudi drugače je nestanovit, jo je prosila, naj ji teh besed ne zameri. Segaj po zvezdah, vendar bo nekega dne spoznal, da je človek najbolj varen in srečen, če ostane na zemlji in pri tistem, kar mu je v življenju dano. Tudi Franc se nekega dne, če se bo vrnil živ iz vojne, ne bo več hotel odtrgati od nje.

Tako ji je govorila Else in Štefi bi danes res rada, da bi se tako zgodilo.

— Če ste med pismi našli tudi njegova pisma in ne samo njenih, potem ste lahko prepričani, da je že sedaj med njima vsega konec.

Nekako tako ji je rekla Else, ona pa je takrat čutila še prevelik odpor do Franca, da bi ji lahko verjela.

— Ta odpor se bo polegel, — je napovedovala Else.

»Res je,« si priznava zdaj po osmih letih tudi Štefi, čeprav čuti, da jo pod površino še vedno gloda misel na Francovo 'izdajstvo' in da mora še vedno brzdati to misel, da ne plane na površino.

— Tu je otrok. Kjer pa so otroci, tudi v nesrečnih in razmajanih zakonih navadno ne pride do razsula. Otroci vežejo.

Tudi to ji je rekla Else in nekaj podobnega

ji je te dni pred odhodom na Bavarsko govoril tudi oče.

Otrok je tista vez, — čuti pravzaprav tudi sama. Čuti ali pa hoče čutiti, ker si zadnje čase ta stavek nenehno ponavlja, kakor da bi si ga rada vklesala v srce.

Toda srce ni kamen, da bi človek lahko vklesal vanj to, kar mu veleva pamet.

Srce sprejema samo to, kar čuti. Ljubezni, tiste prave ljubezni, za katero jo je ogoljufal Franc, ne more priklicati vase, čeprav bi jo rada priklicala s pomočjo materinske ljubezni do otroka.

Tudi Franc (si govori) bo z ljubeznijo do sina našel pot do nje. Tako bi drug drugemu vrnila vero v ljubezen. Morda bi potem zares lahko pozabila na vse, kar je v minulih sedemnajstih letih pretrpela.

»Ja, januarja bo minilo že sedemnajst let, odkar sva poročena,« vzdihne. Potem se zave, da je v sobi tema, Slavko pa se še ni vrnil. »Le kje neki hodi?«

Štefi ni več do razmišljanja. Samota ji postaja od trenutka do trenutka neznosnejša. Rada bi, da bi bil Slavko tu in ji pripovedoval, kje je hodil in kaj si je ogledal.

Slavka pa ni in ni.

»Morda me čaka spodaj?«

»Čas je, da vstane in se uredi.«

»Že sedem?« se začudi, ko prižge luč.

Ko se umije in obleče, odide dol, kjer jo pokliče natakariča.

»Tole pismo vam je napisal sin,« ji izroča za-lepljeno kuverto.

»Pismo? A zakaj?« vprašuje Štefi.

»Rekel je, da odhaja v Penzberg.«

»V Penzberg?« zaskrbi Štefi.

»In rekel je, naj vas ne skrbi, če se nocoj ne bo vrnil.«

Ta pa je lepa. Jo bo ves dolgi večer, ki bo zaradi jutrišnjega pričakovanja in negotovosti neskončno dolg, pustil samo?

»Le kaj ga je obsedlo?« se vprašuje Štefi in odpira pismo.

»Boste večerjali v salonu?« se natakariča ne zmeni za njeno skrb.

»Ja, ja,« odgovarja.

»Kake pol ure boste morali še potrpeti.«

»Ja, ja« je Štefi vseeno, potem pa odide v salon, v sobo, ki jo od pivnice loči lesena stena z odprtino, podobno majhnemu gledališkemu odru. Tudi zavesa ob obeh straneh vhoda in nad vhodom ter stopnice, po katerih prideš v salon, spominjajo na gledališki oder, kakršne so včasih imeli po gostilnah. Po teh stopnicah odhaja Štefi ne da bi se zmenila za moške poglede, ki jo radovedno spremljajo, in za mlaskanje, to nečedno možko navado, s katero si moški dajejo duška nad zapeljivo žensko lepoto, s katero bi radi potešili svoje poželenje, pa se morajo zadovoljiti samo z občudovanjem.

»Kakšna ženska!« je slišati nekoga.

»Italijanka je,« pojasnjuje natakariča, vendar ne pove vsega, kar že ve o tej ženski.

Štefi pa se ne zmeni za glasove, ki prihajajo do nje in ki so znak moške plahosti pred sleherno lepo žensko, ki bi jo radi nagovorili, a se boje, da bodo namesto odgovora doživeli samo prezirljiv pogled, ledeno zavrnitev, ki jo moški 'ponos' — možko petelinjenje tako težko prenese.

»Herrgott, milijon, pet milijonov mark za eno samo eno noč!«

»Papir, navaden papir, za katerega se Italijani niti ne zmenijo.«

»Verfluchte Inflation!«

Denarna inflacija preplavi inflacijo praznih moških besed, s katerimi bi se radi približali poželenja vredni ženski, ki je že zdavnaj do dna spoznala vso inflacijo moške ljubezni in ob njej doživela tudi razvrednotenje svoje. Štefi ni več sedemnajstletno dekle, marveč bridko izkušena žena v petintridesetih letih in mati šestnajstletnega sina.

»Ne zameri, če nisem strpel,« ji piše ta sin. »Šel bi ti povedat, da grem v Penzberg, pa se bojim, da bi me od poti odvrnila. Stopil bom k Ebnerjevemu, Ebnerjeva bo pa šla po tato. Upam, da bom tako olajšal vajino srečanje...«

»Olajšal?« pomisli Štefi. »Morda res?« da naposled Slavku prav.

Ob 100-letnici prihoda prvega vlaka na postajo Dovje—Mojstrana

Po 96 letih so ga ukinili

V prejšnji številki smo začeli pripoved o tem, kako je pred dobrimi sto leti, 14. decembra 1870, prisopihal prvi vlak na postajo Dovje — Mojstrana, kakšne sitnosti so bile z zgraditvijo postajnega poslopja in kako je bilo ljudi strah železne kače, ki so jo prvokrat zagledali okrog desete ure dopoldne tistega dne. Ko se je vlak ustavil, so se nekatere ženske skrile za postajno poslopje, ker so se prestrašile, da jih ne bi povozil.

Bila je »mašina« in štirje vagoni, od teh trije za potnike. Kdor se je tistega dne hotel peljati, se je lahko peljal zastoj. Nekaj takih »pogumnežev« je že bilo v vagonih. Iz vlaka je izstopil okrajni glavar v uniformi in s sabljo (v tistih časih je sablja obvezno sodila k paradni uniformi) in še nekaj druge gospode v cilindrih. Okrajni glavar je v kratkem govoru poudaril, kakšno korist bo za Dolino pomenila železnica. Nikdar več ne bo lakote, je dejal, ker bodo v

primeru pomanjkanja hrano lahko pripeljali iz drugih krajev. Potem je povedal, da bodo fantje in možje lahko dobili zaposlitev na progi, v čuvajnicah in po postajah, saj imajo prednost domačini. Pobijal je lažno propagando, ki so jo proti železnici širili vozniki in nekateri drugi domačini.

Postajenačelnik je nato povabil zbrane ljudi, naj si ogledajo mašino, kdor si to želi, da bo videl, da ni hudobca v njej. Ljudje so bili seveda radovedni, kako vsa reč

izgleda, pa so hodili okrog stroja, ogledovali, otipavali tista velika kolesa. Posebno šolarji so se za vse to najbolj zanimali.

Ljudem so dovolili tudi, da se lahko vsak, kdor hoče, pelje do Trbiža, brezplačno seveda, ob treh popoldne pa bi se vrnil. Našli so se štirje korajžni, ki so le šli v vagon, in sicer: z Belce Vahov, Mesejlov Jure (Pšenica) in Počter še en Dovžan. Bilo bi jih več, pa si ljudje niso upali misleč, da se bodo kje prebrnili v Savo ali pa, da se bo kje podrl most. Mašina je bila vsa okranclana, strojevodja v fraku, cilindru in rokavicah, kurjač (»hacar«) pa je kar naprej metal premog v mašino.

Vlak je stal na postaji Dovje-Mojstrana okrog pol ure, potem pa je odpeljal naprej proti Kranjski gori. Od občine je bil na mojstranski postaji navzoč tajnik, ki se je tudi rokoval z okrajnim glavarjem; župan je bil takrat bolan.

Tistega dne in še dolgo potem se je po hišah samo to govorilo, kakšen je bil vlak, kako je močna mašina in podobno. Za tiste čase je bila to res velika novost.

Naslednje leto (1871) je promet popolnoma stekel. Do

izgradnje predora skozi Rožco, se pravi do leta 1905, je namreč ves promet tekkel po tej progi. Vozilo je mnogo vlakov, ponoči in podnevi; kar naprej je ropotalo po progi in ljudje so se tega hitro navadili.

Ta naša železnica je potem na vsesplošno zadovoljstvo obratovala vse do 1. aprila 1966, ko je bila ukinjena — za vselej, in to po 96 letih! Kot vzrok za prenehanje obratovanja železniške proge Jesenice—Rateče so navajali preprosto, da je nerentabilna. Nihče ni mislil na posledice, na ljudi, ki so izgubili cenen prevoz in zaslužek.

Tako, kot je prvi vlak 14. decembra 1870. leta z vriskom naznanjal svoj prihod, tako je tudi zadnji vlak dne 31. marca 1966 ob pol enajstih zvečer, ko je poslednjič peljal tovarniške delavce, vso pot piskal in s tem žalostno dajal na znanje, da je to poslednja vožnja.

Zdaj imamo za prevoz avtobuse, ki vozijo bodisi na relaciji Rateče—Ljubljana ali Kranjska gora—Ljubljana, nekaj pa jih vozi tudi samo z Jesenic v Mojstrano in nazaj, vendar so ti le za delavce in uslužbence in v nedeljah ter praznikih ne vozijo.

Vožnja po železnici je bila mnogo udobnejša kot v av-

tobusih. Večinoma je bilo dovolj prostora za ljudi in prtljago, ni bilo treba stati, pa tudi čakalnice so bile udobne in pozimi ogrevane. Zdaj pa se večkrat zgodi, da avtobus, ki sicer vozi redno vsako uro, pride iz Kranjske gore že tako nabasan, da na naši postaji sploh ne ustavi in potniki morajo — na mrazu in dežju — čakati naslednjega. Takih primerov bi lahko veliko naštel. Tudi za prtljago je bilo na vlaku udobneje.

Kot so pred sto leti mnogi nasprotovali zgraditvi železnice po naši Dolini, tako zdaj mnogi žalujemo po njej. Pogrešamo jo, ker je ni več, zato je prav, da se spomnimo njene stoletnice.

Konec

Miha Ancelj
Mojstrana

S Cankarjem in z Jezerjani na Koroškem

Letošnji kulturni praznik je Prosvetno društvo Jezerko zares lepo počastilo: pripravilo je uprizoritev Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanski«. Na domačem odru na Jezerskem so farso zaigrali dvakrat (6. in 7. t. m.), prav tako dvakrat pa so z igro gostovali na Slovenskem Koroškem (13. t. m. v Skocjanu ob Klopinskem jezeru in 14. t. m. v Železni Kapli).

Tako skopo bi lahko bilo suho sporočilo o ljudsko-prosvetni dejavnosti naših vrlih Jezerjanov. Kot spremljevalec hotenj njihove igralske družine in ker sem bil prisoten pri vseh naštetih uprizoritvah Cankarjevega dela, pa smem zatrdati, da so Jezerjani opravili ne le pošteno kulturno delo, pač pa — posebno na poti po Slovenski Koroški — pravcato umetniško in celo nacionalno poslanstvo.

Povsem nedvoumno se je izkazalo, da je čudovit Cankarjev jezik razumljiv tudi na podeželju in prav tako med zamejskimi rojaki. Pa četudi so bili le-ti toliko desetletij ločeni od kulturnega razvoja v matični deželi. Izkazalo se je, da Cankarjeva zamisel najde pot tudi do preprostih src — če je človeško dostopno podana. Z drugo besedo: režiser naj prepusti besedo Cankarju, ne pa da rine v ospredje sebe in svoje eksperimentatorske težnje. Korunova uprizoritev Pohujšanja prav gotovo ne bi uspela ne na Jezerskem ne v zamejstvu. V celoti pa je uspela režiserska zamisel Silva Ovsenka. To je treba najprej brez vseh zadržkov priznati.

S kako navidezno lahkoto — v resnici pa s trdim delom v mnogih zimskih večerih — spravlja Silvo Ovsenka na amaterske odre razmeroma težka dramska dela! O tem njegovem delu bo treba kdaj spregovoriti s posebno tehtnostjo.

Seveda je zdaj režiserju ob strani stala zvesta jezerjanska igralska družina. Ze večkrat sem gledal njihove predstave in občutek imam, da je na Jezerskem še doma oni plemeniti idealizem, ki za ljudsko-prosvetno delo ne terja plačila, ki črpa moči iz radosti do odrskega udejstvovanja pa tudi iz tovarštva, ki se oblikuje pri delu, pri tolikih vajah in pripravah.

Navada je, da uporabljamo pri ocenjevanju dosežkov amaterskih odrov bolj mila merila. Saj res ne kaže biti aster, kot to mora sicer biti pri oceni dela profesionalcev, ki so strokovno šolani in

navadno tudi zelo dobro plačani. Amaterje pa je treba le spodbujati, pohvaliti če zaslužijo, potrpeti in iti mimo, če omagajo in zdrznejo. In pomagati, s svetom in še kako drugače.

Izenada pa stojim pred jezerjansko uprizoritvijo »Pohujšanja« resnično presenečen: saj je z vaškega odra, daleč od kulturnih centrov, spregovoril pravi Cankar! V gesti in besedi; ponorčeval se je iz naših skritih nečednosti, z odra je zvenela ona čudovita poetična slovenščina, ki jo je znal govoriti v prozi le Cankar. Nobenega dialekt, nobenih posebnih jezikovnih in glasovnih težav ni bilo slišati z odra.

Nasprotno, nekaj igralskih stvaritev je bilo takih, kakršnih se tudi večjemu profesionalnemu gledališču ne bi bilo treba sramovati. To so bile v prvi vrsti tri moške vloge: Peter (Edi Rebolj), župan (Lojze Eržen) in zlodec (Janez Zadnikar). Vsi trije so bili resnični nosilci dogajanja na odru, imeli so čisto dikcijo in ono razgibanost v igri kot jo farsa zahteva.

Posebno izstopa s svojo igro (in izjemno prijetno pojavo) Edi Rebolj. Ta igralec (videl sem ga že večkrat kot nosilca glavnih vlog v dramah in v komedijah) očitno prearša okvir podeželskega amaterskega odra. Bil je v »Pohujšanju« tak Peter, kakršnega si je gotovo sam Cankar zamislil: mlad in lep, velik in prav nič ponižen, gospodovalec nad hlapci, liričen z Jacinto in usmiljen s popotnikom. Tudi s Cankarjevo govorico Edi Rebolj ni imel težav — radi smo prislunhili, saj je iz Petra govoril pisatelj sam!

Tudi župan, ki ga je upodobil starejši že izkušen amaterski igralec Lojze Eržen, je docela ustrezal Cankarjevi zamisli. Imel je pravo župansko oblast nad rodoljubi iz doline šentflorjanske, v obeh skrajnostih — ukazovalnostjo in pohlevnostjo — je bil prepričljiv. Tudi figura sama je bila kar vzorno županska — prav taki so morali biti naši nekdanji vaški županil!

Še besedo hvale za zloдея, ki ga je zaigral Janez Zadnikar. Kar nisem mogel verjeti, da je bil ta igralec prvič na odru, da se doslej sploh še ni udeleževal v tej dejavnosti in da je po poklicu vrtnar.

Namreč zlodec, ki ga je upodobil Janez Zadnikar, ni prav nič kazal na kako nezrelo diletantstvo. Bil je pravi Cankarjev zlodec, po sloki figuri kot po gestah in govorni dikciji. Izvrstna je bila

tudi njegova maska, res prav zlodjevska. Jezerjani so imeli srečo s pridobitvijo tega novega nadarjenega odrskega sodelavca.

Med ženskimi vlogami je seveda izstopala Jacinta (Zofija Močnik). Bila je Petru tako rahla družica, kot si jo pri branju Cankarja zamišljamo. Ne pa taka krepkorasla debeluška kot smo jo videli pri neki ljubljanski uprizoritvi. Jacinta je vendar nežno, astralno lepo bitje, skoro nezemsko. Saj je Cankar v njej hotel posebiti le lepoto, ljubezen in hrepenenje... — Zato je jezerjanska Jacinta docela ustrezala naši vnaprejšnji predstavi. Posebno pa je treba pohvaliti Jacintino izgovorjavo teksta. Slišali smo res Cankarja, imela je ustrezno dikcijo in pravo barvo glasu. In bila je tudi prijetna odrska pojava, kultivirana in zadržana.

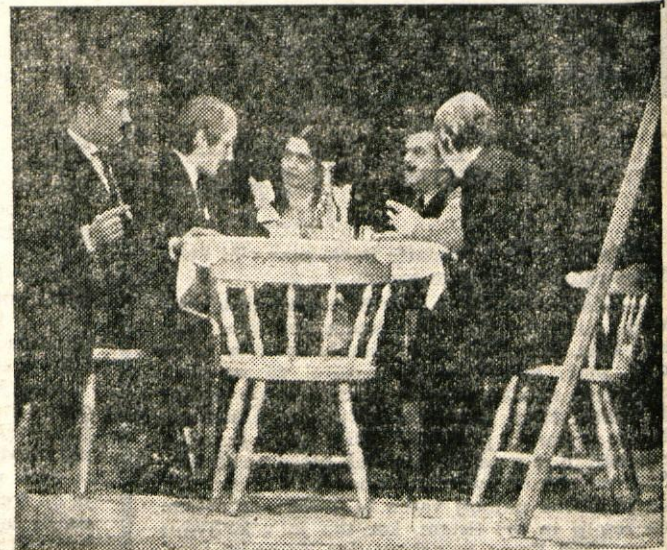
Za druge igralce, ki jim pa sam pisatelj ni dal takih vidnejših vlog v svojem delu, bi seveda prav rad rekel tudi kako dobro besedo. Saj je dobra beseda poleg aplavza iz dvorane navadno edino plačilo amaterskemu igralcu — za celomesečno večerno delo na vajah v mrzli dvorani... In za učenje teksta... Le za eno ali dve predstavi...

Vidnejše vloge, ki so jih brezhibno odigrali, so imeli še Jurij Rebolj (Sviligoj), Lonca Šavs (županja), Herman Jakopič (dacar) in Jurij Kaštrun (popotnik). Sodelovali so še Anica Jakopič (dacarka), Miha Dolinšek (cerkvenik), Aco Karničar (štacunar), Vera Červ (štacunarka), Vera Tepina (ekspeditorica) in Jože Lustek (debeli človek). — Inšpicient je bil Milan Miklavčič, šepetalki pa sta bili Jana Mušič in Zinka Gartner. Sceno je pripravil Saša Kump.

Za predstavo so Jezerjani izdali poseben prospekt z izvirnimi mislimi: »Jezerskemu Pohujšanju ob rob«. Gloslo je napisal V. K. ml. Med drugim pravi: »Če se ne bo nihče čutil zadetega, smo, ali od vseh boleznih in slabosti, ki jih Cankar biča, ozdraveli, ali pa smo igrali slabo. — Če se čuti kdo zadetega, je prav, to je hotel Ivan Cankar, in to smo hoteli mi!«

Obe predstavi v razmeroma veliki dvorani »Korotana« sta bili nabitno polni — pridi kranjska gledališka publika »se les učit'«!

Toliko o predstavi sami. A v naslovu zapisa smo si naložili nalogo, spregovoriti o Cankarju na Koroškem.

Prizor iz prvega dejanja

Dogodki zadnjih mesecev kažejo, da prihaja med rojake onstran Karavank nova, dolgo pričakovana vigrad. Vigred — narodnostno prebujenje iz večdesetletne preponižnosti, iz pretirane vne-me, zaradi mirnega sožitja in dobrih sosedskih odnosov, vse potrpeti in tiho biti...

Na Slovenskem Koroškem se očitno prebujajo novo življenje, vstaja nov duh. Zdaj naši rojaki odločneje zahtevajo svoje pravice, predvsem pa izpolnitev določil, ki jih o ravnanju z našo narodnostno skupnostjo (ne s kako »manjšino«), vsebuje državna pogodba.

Saj se je celo znano pripisovanje slovenskih krajevnih imen k nemškimi izkazalo kot povsem nekaznivo dejanje: to, kar bi morale oblasti že pred 15 leti storiti, to so sedaj storili — sicer ponoči in ne preveč lično — neznanci. Državna pogodba namreč govori o obveznem dvojezičnem pisanju krajevnih imen. (Kako pa smo mi hoteli v zapadni Istri, bivši cona B, in vse napise napravili dvojezične — na drugi strani meje pa je tako malo smisla za pošteno recipročnost...)

Slovenski Korošci očitno jemljejo zdaj svojo usodo v svoje roke. Ne sicer v smislu hujskaškega članka v dunajski »Die Presse«, kjer govori o slovenskih zažigalcih, pač pa v smislu Gregorčičevega naročila: »Napredek in prosveta, to naša bo osveta!«

In v ta okvir sodi gostovanje Jezerjanov s Cankarjevimi »Pohujšanjem« v koroških krajih. V Skocjan jih je povabilo tamkajšnje slovensko prosvetno društvo »Vinko Poljanec«, v Železno Kaplo pa Slovensko prosvetno društvo »Zarja«. Uprizoritev v Železni Kapli je bila mišljena tudi kot medobčinska kulturna izmenjava z občino Kranj. Zato je Jezerjane pred predstavo pozdravil tudi kapelski podžupan. Občino Kranj je zastopal tovariš Tone Miklavčič, predsednik Sveta za kulturo in prosveto pri skupščini občine Kranj.

V Skocjanu je goste pozdravil predsednik društva Miha Kapp, ki je pred leti zastopal Avstrijo na kmečki ohceti v Ljubljani. Njegov zakon, sklenjen v Ljubljani, trdno drži in je že rodil sadove...

V Železni Kapli je Jezerjane, bližnje sosede, pozdravil z dobrodoščilo predsednik društva Peter Kuhar, naš stari prijatelj, znan že s številnih medobčinskih kulturnih srečanj.

V Skocjanu smo bili pričeli tudi intimni proslavi življenjskega jubileja Milene Gröbblarherjeve, zaslužne narodnozaveadne žene.

V obeh krajih, v Skocjanu in v Železni Kapli, smo bili pristrčno sprejeti, dvorani sta bili obakrat zares polno zasedeni, stik med občinstvom in igralci je bil takoj vzpostavljen, bučen, spontan aplavz je bil zahvala koroških rojakov za Cankarjevo besedo.

In tako šele zdaj, ob koncu zapisa, morem priti s pravo besedo na dan. To besedo sem hotel napisati za uvod, a me je poročevalska nujna prehitela.

Besedo — smel bi ji celo reči poslanica — ki mi jo je povedal ob koncu predstave v Železni Kapli eden od voditeljev koroških Slovencev, ki je prihitel poslušat Cankarjevo besedo iz Celovca:

»Prav je, da ste prišli med naše ljudi s Cankarjem. Njegova ostra beseda je kot naša — za današnji čas na Koroškem. Treba je bičati hlapčevstvo, strahopetnost in podobne nečednosti. — Pridite še s »Hlapci«, ne le na podeželje, tudi v Celovec! Zdjaj za burke in norčije ni časa, zdaj je čas nacionalno-prebujevalne akcije! In Cankarjeva čudovita slovenska govorica pa njegova ostra družbena kritika — to sta eno od naših orožij v boju za staro pravdo, na Slovenskem Koroškem še nikoli izbojevano...«

Crtomir Zorec

V sobi UJV Kranj je le del nakradenega blaga, ki ga je Alojz Kropar lani in letos odnesel s privatnih, največ pa z gradbišč delovnih organizacij.

Vlomilec z gradbišč odkrit

Že dolgo časa verjetno vsa leta po vojni ni bilo na Gorenjskem vlomilca, ki bi tako na široko vlamljal in kradel. Tako nekako so opisali na upravi javne varnosti v Kranju vlome Alojza Kroparja, starega 20 let, iz Milj pri Kranju. Uprava javne varnosti v Kranju si je že dlje časa prizadevala odkriti neznanca, ki je v Kranju in njegovi okolici vlamljal po gradbiščih. Pri odkrivanju vlomilca je poleg kriminalistov sodelovalo tudi več miličnikov postaje milice ter oddelka v Cerkljah. Pri odkrivanju kaznivega dejanja so izprašali okoli 500 ljudi, največ delavcev podjetij, ki so prevzela dela na gradbiščih. Končno se je krog sklenil v petek, 19. februarja. Preiskovalni sodnik je za Alojza Kroparja odredil pripor, njegovo dekle staro skoraj 18 let, ki je v zadnjem času sodelovala pri njegovih vloh, pa je zaradi srčne bolezni na prostosti.

Alojz Kropar, rojen je bil v Utiku pri Vodica, je priučen pečar po poklicu, predstavljal pa se je za pečarskega obrtnika. Za sedaj še ni znano, kaj ga je navedlo k tako velikim vloh, saj je preiskava šele v začetni fazi. Na vesti ima okoli 40 vlov in tatvin, vrednost odnesenega blaga pa je za sedaj ocenjena na 9 starih milijonov. Pri vlohah ni izbiral, vzel je kar mu je prišlo pod roko: pisalne stroje, računske stroje, radio, tranzistorje, brusilne stroje, motorne žage, kable, instalacijski material, perilo, obleko, celo 180-litrski hladilnik.

Za sedaj je znano le nekaj vlovov. Maja lani je z gradbišča tovarne IBI v Kranju odnesel raznih gradbenih strojev za več kot stari milijon vrednosti. Tri mesece kasneje je iz priložnega skladišča krompirja K2K Kranj odne-

sel strojev tudi za milijon starih din. Vlamljal je tudi v pisarne in od tam odnašal računske stroje in pisalne stroje.

Zanimivo, da se je na ogled in vlamljal vedno vozil s taksijem. Za sedaj še ni jasno, kako je težke predmete potem odnašal z gradbišč, le za enega zadnjih vlovov v Šenčurju je znano, da sta z dekletom nakradeni material zvozila do Milj v dveh samokolicah.

Del nakradenega materiala so kriminalisti našli pri njem doma in v garaži. Za sedaj še ni ugotovljeno, koliko predmetov je prodal, znanih pa je nekaj kupcev, ki so za smešno nizko ceno kupili tako drage stroje kot je hladilnik za 500 din, pisalni stroj vreden 4500 din za 550 din itd. Denar je porabil verjetno za preživljanje, ker ni bil zaposlen, večje vsote pa je pustil tudi

v nočnih lokalih.

Zanimivo pri tem kaznivem dejanju pa je, da so imeli kriminalisti precej težko delo, ker občani niso hoteli sodelovati. Pri tem seveda niso misljeni oškodovanci, ti so tatvine takoj prijavili, pač tisti, ki so vedeli, da so kupili ukradeno blago. Le enkrat je prišlo anonimno telefonsko sporočilo, da je nekdo kupil ukradeno blago. Ko pa so kriminalisti kupca spraševali o prodaljalcu, jim ta za nobeno ceno ni hotel tega niti opisati. Policija pa vedno — v tem primeru se je zelo pokazalo — potrebuje sodelovanje občanov, saj sicer ne more biti tako učinkovita. — Zadevo sta vodila vodja grupe za klasični kriminal pri UJV Kranj Franc Kramarič in pa referent Milenko Despotovič. Nakradeni predmeti so razstavljeni v prostorih UJV Kranj. L. M.

Kamen spotike — Kokrški breg

»Že nekajkrat smo stanovalci Kokrškega brega v Kranju opozorili oziroma poprosili pristojne službe, naj uredijo, da ta del Kranja ne bo tako onesnažen. Žal se smeti in drugih odpadkov ne moremo in ne moremo znebiti. Zato vas prosimo, da si sami ogledate smetišče pod obratom tovarne Sava v Kranju in skušate posredovati, da bo Komunalni servis bolj skrbel za ta del.«

Tako sta nam v ponedeljek dopoldne povedala stanovalca Vladimir Kenda in Stanko Jezeršek.

Naš fotoreporter se je sprehodil po tem delu Kranja in njegov fotoaparati je res zabeležil precej klavarno sliko. Ko smo o smetišču poprašali še nekatere, so nam povedali, da Komunalni servis vsak teden enkrat sicer odvažja smeti, vendar je posod pre malo. Menda je pod klancem celo prepovedano odlagati smeti, vendar te ponoči rastejo kot gobe po dežju.

»Predlagamo, da Komunalni servis na tem delu namesti večji smetnjak (podobnega kot je na tržnici v Kranju). Tako bi se morda na tem turistično slikovitem delu Kranja rešili smetišča. Pa še to bi radi prebivalci Kokrškega brega, da bi Komunalni servis bolje vzdrževal klanc in da bi ga pozimi (ko je sneg) kdo vsaj od časa do časa malo posul s peskom. Skratka, ko bi ta del Kranja malo lepše uredili, tudi javna razsvetljava ne bi bila odveč. Konec koncev je klanc tudi ponoči precej prometna,« pravijo prebivalci Kokrškega brega v Kranju. A. Z.

Pustni čas, ti čas presneti

Za nami je pustni čas in s tem v večini že tudi razne pustne prireditve, ki so bile organizirane v čast tega čudnega »patrona« veselja in smeha. Sneti smo morali maske, ki so nam v preteklih dneh dovoljevale take norčije, ki bi si jih sicer ne upali privoščiti. In kako je bilo na Gorenjskem v preteklih dneh? Veselo, saj drugače ni moglo biti. Pa naj še kdo reče, da smo Slovenci preveč resni.

Sprehodimo se po nekaterih gorenjskih krajih in pogledimo, kako je bilo v preteklih dneh in kaj pripravljajo organizatorji še za danes.

Kakor kaže so najbolj veseli ljudje doma na Hotavljah. Že drugič v letošnjem letu so se zbrali smojkarji. Tokrat so v pisani karnevalski povorki od Gorenje vasi do Cestnika in Podgori še enkrat prikazali nekatere smojkarske rekvizite. Seveda ni smel manjkati tudi top »hotaveljske armade«, ki je pri vsaki gostilni s salvo naznanil pustni čas. Prireditve je spet privabila na Hotavljave veliko število gledalcev. To kaže, da so si Hotaveljci že pridobili sloves dobrih organizatorjev.

Zadnje dejanje pustnega časa bo na Hotavljah danes, ko bodo pusta pokopali. Podobno prireditve napovedujejo tudi v Trebiji.

V Škofji Loki in Selški dolini za letos niso pripravili nič posebnega.

Tudi v Kranju je bilo v teh dneh za zabavo kar dobro poskrbljeno. Pustovanja so bila v Creini, Parku in pri

Jelenu. V Creini je danes še kuliranična razstava in slaničkova pojedina, v Parku pa od danes dalje teden ribjih specialitet.

V Preddvoru so bile prireditve v obeh hotelih. Najboljša maska je bila nagrajena s tridnevni penzionom.

Na Krvavcu so bili nagrajeni smučarji — maske že v soboto. Najbolj posrečena maska je bila nagrajena z enodnevnim penzionom za dve osebi.

Ocenjevanje mask je bilo tudi v hotelu Simmovec na Veliki planini, hotelu Spik v Gozd-Martuljku in v Golf hotelu na Bledu. Finalisti iz omenjenih treh tekmovanj so se na včerajšnjem finalu v kazini Park hotela na Bledu potegovali za lepe nagrade, ki jih je podelilo podjetje Ljubljana transport. Zmagovalec je za nagrado prejel potovanje v München na olimpijske igre.

Na Jesenicah posebnih prireditve ni bilo. Pač pa so že v predpustnem času imeli tekmovanje za trofej svinjske glave na Črnem vrhu nad Jesenicami.

To je torej nekaj prireditve, ki so bile na Gorenjskem v pustnem času. Sicer pa skoraj ni bilo gostinskega lokala, kjer ne bi bilo vsaj manjše zabave. Na teh zabavah pa se je plesalo, dobro jedlo in pilo in marsikateri zemljan si mora danes zdraviti mačka. Toda kaj bi to? Pust je le enkrat v letu!

J. Govekar

Jesenice
telefon 81-673
PRIREJA IZLETE
Z AVIONOM:

Rim

7. 3. do 8. 3. 1971
Cena: 520 din
(1 polni penzion)

Carigrad

13. 3. do 14. 3. 1971
Cena: 750 din
(1 polni penzion)

Palma de Mallorca

29. 4. do 3. 5. 1971
Cena: 900 din
(3 polni penzioni)

Tunis

30. 4. do 3. 5. 1971
Cena: 1300 din
(3 polpenzioni)

Moskva

1. 5. do 3. 5. 1971
Cena 1050 din
(2 polna penziona)

Otok Iž - Iž Veliki

30. 4. do 4. 5. 1971
Cena: 400 din
(4 polni penzioni)

V CENO IZLETOV JE
VKLJUČEN AVIONSKI
PREVOZ, TRANSFERJI,
GOSTINSKE STORITVE
TER VODENJE.
CENE ARANŽMAJEV SO
PRILAGOJENE NOVEMU
TEČAJU US \$.

Informacije in prijave:
Inex Turist Jesenice
Creina Kranj

AVTO MOTO DRUŠTVO KRANJ

vabi na letno konferenco, ki bo v
soboto, 27. februarja 1971 ob 19. uri
v delavskem domu — vhod 6 — I.
nadstropje.

Člani in ljubitelji avto-moto športa
vabljeni!

Komisija za delovna razmerja
pri Turistično prometnem pod-
jetju

CREINA

Kranj

razglašča naslednja prosta delovna mesta:

1. planer analitik
2. tajnicaⁱⁿ
v DE hotel
3. več natararjev
v hotelu
4. več delavcev
za priučitev v kuhinji ali strežbi
5. urejevalca strojev
6. strugarja
7. rezkalca
8. več delavcev
za priučitev ključavničarja-monterja
9. šoferja
v tovornem prometu

Pogoji:

pod toč. 1.: visoka ali višja izobrazba, poznavanje
analitičnih in planerskih metod dela, praksa na
sorodnem ali enakem delu;
pod toč. 2.: šola za tajnice ali druga ustrezna srednja
šola. Poseben pogoj je znanje nemškega jezika;
pod toč. 3.: poklicna šola gostinske stroke;
pod toč. 4.: Za priučitev na delovnih mestih kuharjev
in natararjev se lahko javijo vsi kandidati, ki imajo
veselje do dela v gostinstvu in imajo končanih naj-
manj 6 razredov osemletke. Kandidirajo lahko tudi
tisti kandidati, ki bodo v letošnjem šolskem letu
zaključili šolsko obveznost. Slednji bodo s priučeva-
njem pričeli po končani šolski obveznosti;
pod toč. 5.: daljša praksa pri urejanju avtomatov.
Poklicno šolo kovinarske stroke. Za kandidate, ki so
dalj časa samostojno opravljali delo urejevalca avto-
matov, ni obvezen pogoj končana poklicna šola;
pod toč. 6-7.: industrijska kovinarska šola ustrezne
smeri;
pod toč. 8.: kandidirajo lahko vsi tisti, ki imajo vese-
lje za delo pri montaži;
pod toč. 9.: zaključena poklicna šoferska šola.

Kandidati naj vložijo pismeno prošnjo Komisiji za
delovna razmerja. Zaželeno je, da se tudi osebno
zglasijo v kadrovski službi podjetja. Delo lahko
nastopijo takoj.

Jesenice RADIO

24. februarja nemški barv.
film HURA! SOLA GORI
25. februarja italij. barvni
film DVOJNI OBRAZ
26. februarja mehiško-ame-
riški barvni film 48 UR DO
SMRTI

Jesenice PLAVZ

24. februarja italij. barvni
film DVOJNI OBRAZ
25.—26. februarja ameriški
barvni CS film HISA IZ
KART

Dovje-Mojstrana

24. februarja italij.-amer.
barvni film ŽIVI ALI SE
BOLJE MRTVI

Kranjska gora

25. februarja nemški barv.
film HURA! SOLA, GORI

Javornik DELAVSKI DOM

24. februarja amer. barvni
CS film HISA IZ KART

Radovljica

24. februarja angl. barvni
film NOČ BREZ PRIČ ob
18. uri, amer. barvni film
DESPERADOSI ob 20. uri
25. februarja amer. barvni
film NA SEVERU ALJASKE
ob 20. uri

26. februarja angl. barvni
film NOČ BREZ PRIČ ob
20. uri

Skofja Loka SORA

24. februarja franc. barvni
film PODARI MI LUNO Z
NEBA ob 18. in 20. uri

25. februarja italij. barvni
film LJUBEZENSKA IGRA
ob 20. uri

26. februarja amer. barvni
film MOZ Z IMENOM
»KONJ« ob 18. uri, italijanski
barvni film LJUBEZENSKA
IGRA ob 20. uri

Železniki OBZORJE

24. februarja italij. barvni
film LJUBEZENSKA IGRA
ob 19.30

26. februarja amer. barvni
film NA SEVERU ALJASKE
ob 19.30

Kranj CENTER

24. februarja amer. barvni
film UJETNIKI VESOLJA
ob 16., 18. in 20. uri

26. februarja amer. barvni
film UJETNIKI VESOLJA
ob 16., 18. in 20. uri

26. februarja amer. film
VRNITEV V BATAAN ob 16.,
18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

24. februarja zah. nemški
barvni film VRAG VZEMI
PROFESORJE ob 16., 18. in
20. uri

25. februarja angl. barvni
film VROCI PESEK OTOKA
SYLT ob 16., 18. in 20. uri

26. februarja amer. film
STANIO IN OLIO NA DIV-
JEM ZAHODU ob 16. uri,
amer. barvni film REVOL-
VERASEV SIN ob 18. in 20.
uri

Tržič

24. februarja premiera ame-
riškega filma STANIO IN
OLIO NA DIVJEM ZAHODU
ob 17.30 in 19.30

25. februarja amer. film
STANIO IN OLIO NA DIV-
JEM ZAHODU ob 17.30 in
19.30

26. februarja amer. barvni
film NEKOČ NA DIVJEM
ZAHODU ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

25. februarja angl. barvni
CS film UMAZANA IGRA ob
17.30 in 19.30

26. februarja angl. barvni
CS film UMAZANA IGRA ob
17.30 in 19.30

V KRANJU

ČETRTEK — 26. februarja,
ob 16. uri za red DJASKI
II: M. Frisch: ANDORRA

Kino Center Kranj

V soboto, 27. februarja 1971, ob
20. uri bo svečana premiera slo-
venskega barvnega filma

Rdeče klasje

(Na kmetih)

po romanu Ivana Potrča.

Scenarij in režija: Živojin Pavlovič

Igrajo: Majda Potokar, Rade Šerbedžija, Irena Glo-
nar, Majda Grbac, Arnold Tovornik, Jože
Zupan.

Po končani predstavi se bodo predstavili ustvarjalci
filma. Vstopnice so že v prodaji pri blagajni kina,
lahko pa jih rezervirate po tel. 21-122.

Kupite si pravočasno vstopnice, ker je za film izred-
no veliko zanimanje.

mali oglasi

PRODAM

Prodaj KONTRABAS. Ho-
temaže 5, Preddvor 663
Prodaj devet mesecev bre-
jo, težko KRAVO, Jan, Višcl-
nica 13, Zg. Gorje 747

Prodaj suhe SMREKOVE
DESKE. Senturska gora 19,
Cerklje 748

Prodaj SENO ali zame-
njam za pšenico, rž, ajdo.
Dvorje 58, Cerklje 749

Prodaj osem PANJEV CE-
BEL s CEBELNJAKOM. Sv.
Duh 44, Skofja Loka 750

Prodaj globok OTROŠKI
VOZICEK znamke schmidt.
Chvatal Borut, St. Žagarja
58/a, Kranj 751

Prodaj 30 m² žaganega KA-
MENJA (lehnak) za oblogo
fasad. Čarman, Žerjavka 4,
Smlednik 752

Valilnica v Naklem pro-
daja vsako soboto malo
natrta in neoplojena jaj-
ca, nesposobna za valjenje
po 0,40 din.

KZ Naklo — valilnica

Prodaj globok OTROŠKI
VOZICEK. Sušnik Anton,
Kranj, Kokrški breg 1 753

Oddam v najem NJIVO in
TRAVNIK ter prodaj SE-
NO in SLAMO. Jezerska cesta
103, Kranj

Prodaj dva mlada PSA ču-
vaja, Milje 14, Senčur 755

Prodaj hlevski GNOJ. Ko-
krica, Cesta na Brdo 64,
Kranj 756

Prodaj 400 kg težkega VO-
LA simentalca. Naslov v og-
lasnem oddelku 757

V Kranju prodaj okrog 3
kub. metre LESA za gradnjo.
Čebulj Ana, Ljubljana, Tru-
barjeva 80 758

Prodaj več PANJEV CE-
BEL. Naslov v oglasnem od-
delku 759

Ugodno prodaj dobro
ohranjen globok OTROŠKI
VOZICEK. Dolinar, Kranj,
Mlakarjeva 2, pritličje 760

Izdaja in tiska CP »Go-
renjski tisk« Kranj, Ulica
Moše Pijade — Naslov
uredništva in uprave lista:
Kranj, Trg revolucije 1
stavba občinske skupščine.
— Tek. račun pri SDK
v Kranju 515-1-135 — Te-
lefon: redakcija 21-835
21-860; uprava lista, ma-
loglasna in naročniška
služba 22-152. — Naročni-
na: letna 32, polletna 16
din, cena za eno številko
50 para. Mali oglasi: be-
seda 1 din, naročniki imajo
10% popusta. Neplačanih
oglasov ne objavljamo.

Prodaj 3000 kg lepega SE-
NA. Kokra 74 777

Poceni prodaj SLAMOREZ-
NICO, motorno GNOJNICNO
ČRPALKO in leseno JERME-
NICO, veliko 135 cm. Potoč-
nik Franc, Bukovica 24, p.
Selca 778

Prodaj KRAVO, dobro
mlekarico. Olševsek 22, Pred-
dvor 761

KUPIM

Kupim brejo KOZO. Poga-
čar, Valburga 39, Smlednik
694

Kupim suhe SMREKOVE
PLOHE. Jezeršek Stane, Zg.
Bitnje 97, Žabnica 695

Kupim 120 do 160 kg tež-
kega PRASIČA za zakol. Šol-
ar Stanko, Ljubno 4, Pod-
nart 762

Kupim malo rabljen 13-col-
ski GUMI VOZ. Raztresen
Franc, Lučine 32, p. Gorenja
vas nad Škofjo Loko 763

Kupim globok OTROŠKI
VOZICEK. Telefon 23-369
Kranj, Moša Pijade 46, stano-
vanje 4 779

Kupim okrog 10 ton hlev-
skega GNOJA, Gašperlin, Mi-
lje 24, Senčur 780

MOTORNA VOZILA

Kupim AVTO mini cooper
ali fiat 850 special. Holy Bo-
ris, Delavska cesta 24, Kranj
764

Nujno iščem v Kranju GA-
RAZO. Plačam dobro. Rogelj
Polde, Jenkova 4, Kranj 765

FIAT 1300, prevoženih 6000
km zamenjam za malo rab-
ljen FIAT 850. Naslov v ogla-
snem oddelku 766

Prodaj dobro ohranjen FI-
AT 750. Predoslje 26, Kranj
767

Ugodno prodaj malo rab-
ljen TAHOMETER za tovori-
ni avto znamke »kinzle«. Bri-
tof 156, Kranj 768

STANOVANJA

Tričlanska družina nujno
potrebuje KUHINJO in SO-
BO. Naslov v oglasnem od-
delku 710

ELEKTROTEHNIK, sam-
ski išče opremljeno sobo v
Kranju ali bližnji okolici. Na-
slov v oglasnem oddelku

Iščem dve prazni SOBI za
dve leti. Plačam vnaprej. Na-
slov v oglasnem oddelku 769

Starejša upokojenka išče za-
časno opremljeno SOBO v
Kranju. Zaježljena je tudi do-
mača prehrana. Ponudbe poš-
ljite pod »do 30.000 ali do
100.000« 770

Mlada zakonca z otrokom
iščeta GARSONJERO ali SO-
BO z možnostjo pranja in ku-
hanja. Zorec Martin, Moša Pi-
jade 44, Kranj 771

ZAPOSLOTITVE

Sprejemem MIZARKEGA
POMOČNIKA, 42-urni teden,
prejemki 10,00 din na uro.
Mizarstvo, Bratun Franc, Ce-
sta na Rupo 13, Kranj 772

GOSTILNA »ROZNIK«
Ljubljana, Cankarjev vrh 1,
sprejme v stalno zaposlitev
samostojno KUHARICO in
NATAKARICO. Stanovanje in
hrana v hiši. Dobra plača po
dogovoru 773

POSESTI

ZAZIDLJIVO PARCELO v
Stražišču zamenjam za njivo
v Bitnjah ali Stražišču. Na-
slov v oglasnem oddelku 774

IZGUBLJENO

Pred Zdravstvenim domom
v Kranju najdeno uro dobite
na Kokrici, Cesta na Rupo 5
775

OSTALO

Marija Česen, Strahinj 80,
obvešča, da ni plačnica dol-
gov, ki bi jih napravil mož
Česen Jakob, Strahinj 80 776

KMETIJSKO
ZIVILSKI
KOMBINAT Kranj

obrat Komercialni
servis

prodaja v svojem skladi-
šču, cesta JLA 1 (bivši
Beksel): koruzo, pšenico,
otrobe, pšenično krmilno
moko, krmila za krave
molznice in krmila za pe-
rutnino. Cene konkurenč-
ne. — Se priporočamo
vsem prebivalcem!

nesreče

Naklo, 23. februarja. Ob 10.40 je voznik osebnega avtomobila KR 183-44 Ivan Kranjc iz Tržiča vozil iz Naklega proti Kranju. Na Pivki je dohitel osebni avtomobil LJ 378-21, v katerem je bil Albin Novšak s Pristave pri Tržiču. Novšak je nameraval zaviti v levo s ceste I. reda v vas Pivko. Voznik Kranjc se je s svojim avtomobilom zaletel v zadnji desni blatnik Novšakovega in ga porinil v nasproti vozeči tovornjak KR 103-34, ki ga je vozil Milan Zos iz Kovorja pri Tržiču. V nesreči je bil Novšak hudo ranjen. Materialna škoda na vseh avtomobilih znaša okrog 17.000 dinarjev. — A. Z.

UMIKAL SE JE AVTOBUSU

Na Cesti železarjev na Jesenicah je v četrtek, 18. februarja, nekaj pred šesto uro zjutraj voznik osebnega avtomobila Ciril Kleindinst z Brezij zadel Milana Mraka, ki je hodil po desni strani zunaj cestišča. Nesreča se je pripetila, ko se je voznik izogibal avtobusu, ki je vozil po sredini ceste. Voznik Kleindinst se je moral umakniti skrajno desno, pri tem pa je zadel pešca zunaj cestišča. Pešec je bil laže ranjen.

NEZGODA NA VIADUKTU LEŠNICA

V soboto, 20. februarja, popoldne je na cesti prvega reda na viaduktu Lešnica voznica osebnega avtomobila Ana Kosel iz Kranja trčila v drsno ograjo viadukta. Nesreča se je pripetila verjetno zaradi tega, ker je počila guma zadnjega kolesa na avtomobilu. Vozilo je zato začelo zanašati in je trčilo v ograjo. V nesreči sta bila voznica in sopotnik Anton Kosel huje ranjena in so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

PADEL JE Z MOPEDOM

V soboto, 20. februarja, zvečer je na cesti tretjega reda v vasi Grad padel z mopedom Janec Snedic iz Cerklj. Voznik je iz neznanega vzroka zapeljal z desne strani na levo stran in na robu cestišča padel. Poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

Na cesti drugega reda na Sp. Brniku je v ponedeljek, 22. februarja, zjutraj voznik osebnega avtomobila Andrej Sivec iz Most pri Komendi trčil v zadnji del dostavnega avtomobila, ki ga je vozil Simon Ferlinc iz Maribora. Voznik Ferlinc je začel ustavljati svoje vozilo, za njim pa je v prekratki varnostni razdalji vozil voznik Sivec in je zato trčil vanj. V nesreči sta bila laže ranjena potnika v osebnem avtomobilu Anton Zupanc in Marija Zupanc, oba iz Lahovč. Skode je za 7000 din.

OTROK PRITEKEL PRED AVTOMOBIL

Na Koroški cesti v Kranju je pred Stošičevim spomenikom v ponedeljek, 22. februarja, ob pol štirih popoldne voznik osebnega avtomobila Andrej Zvab iz Zirovnice zadel 6-letnega Rajka Stancarja iz Kranja. Nesreča se je pripetila, ko je deček neprevidno z desne strani pritekel na cesto. Avtomobil je otroka zadel tako hudo, da je ta umrl v zdravstvenem domu. L. M.

Zahvala

V 70. letu starosti nas je po težki in mučni bolezni zapustil naš ljubi, dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat, bratranec in stric

Anton Štular

p. d. Kleman iz Palovič pri Tržiču

Iskreno se zahvaljujemo za podarjene vence organizacijam ZVI, ZB, upokojen-
cem, gasilem iz Leš, godbi iz Tržiča, gospodu župniku iz Leš, dr. Bajžlju za
zdravljenje, zdravnikom dr. Veselu in dr. Dolencu ter zdravstvenemu osebju
bolnice Golnik, delovnim kolektivom Vodovod Kranj, Peko Tržič, tovarni Pil
Tržič, lesno industrijskemu podjetju Tržič, kleparstvu Tržič, bolnici Idrija.
Iskrena hvala tov. Megliču Jaku za govor pri odprtem grobu, vsem sorodni-
kom, znancem in sosedom, posebno Beštru Francu in ženi za izkazano pomoč
in vsem, ki ste ga spremili v tako velikem številu na njegov zadnji dom na
pokopališče Leše.

Zalujoči: žena Cecilija, sinova
Tonček, Franc, Andrej, Alojz
in Ivan ter hčerki Minka in
Cilka z družinami

Paloviče, 22. februarja 1971

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

Darilne garniture za 8. marec

Prevleke za blazine po 10 din

UJV Kranj je pri raziskovanju kaznivih dejanj izsledila pri storilcih naslednja kolesa, ki izvirajo iz tatvin in niso znani lastniki:

- januarja 1970 je bilo izpred Pekarne na Trati pri Skofji Loki vzeto kolo znamke diamant št. 26677890;
- marca 1970 je bilo vzeto s športnega igrišča pri letnem kopališču v Kranju kolo pony, rdeče barve, številka 219505;
- spomladi 1970 v bližini kopališča v Kranju prav tako odvzeto kolo pony, modre barve št. 028081;
- poleti 1969 izpred stanovanjskega bloka v bližini ZD v Kranju kolo pony, rdeče barve št. 137536.

Vsa opisana kolesa so na PM Skofja Loka in prosimo, da se lastniki zglasijo na tej PM zaradi vrnitve navedenih koles. S seboj morajo prinesiti dokaz o lastništvu.

»CHEMO«

poslovalnica Kranj,
Koroška 8

Ob dnevu žena za 8. marec smo vam pripravili razne darilne zavitke in tudi drugo kozmetično blago, veliko izbiro čistilnih in pralnih sredstev.

Priporočamo se za nakup!

Požarne odškodnino

Uprava Zavarovalnice Sava, PE Kranj obvešča svoje zavarovance, da sta bili izplačani naslednji požarni odškodnini:

5. 2. 1971 JOZE KAVČIČ ml., Grohovše 7, p. Tržič 31.425,95 din za vsa poslopja, gospodarske premičnine, živino in pridelke;
10. 2. 1971 JANKO ŠMID, Tabor 9/610, p. Ljubljana 9.713,10 din za stanovanjsko hišo v Železnikih.

UPRAVA ZAVAROVALNICE »SAVA«
PE KRANJ

BRIVSKO FRIZERSKI SALON Kranj, Maistrov trg 12

Cenjene stranke obveščamo, da dela Pedikura od 22. 2. 1971 dalje v

torek, sredo in četrtek od 13. do 20. ure,

petek, sobota in ponedeljek od 6. do 13. ure

PLANINSKO DRUŠTVO Kamnik

razpisuje prosti delovni mesti

OSKRBNIKOV

za dom na Kokrškem
in Kamniškem sedlu.

Zaposlitev je sezonska od 1. junija do 15. oktobra. Zaželeni so upokojenci — zakonski par.

Pismene ponudbe sprejema Planinsko društvo, Kamnik, Tomšičeva ulica 1.

KMETIJSKA
ZADRUGA
Škofja Loka
ponovno razpisuje prosto delovno mesto

POMOČNIKA KOMERCIALISTA

Za razpisano delovno mesto se poleg splošnih pogojev zahteva še srednja ekonomska ali trgovska šola in dve leti prakse. Potrebno je tudi lastno prevozno sredstvo.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe s kratkim življenjepisom, navedbo dosedanje zaposlitve in z dokazili o strokovnosti do 3. marca 1971.

Komisija za delovna razmerja pri PE GIP Gradis Jesenice

razglašala naslednja prosta delovna mesta:

2 gradbena delovodja

30 KV tesarjev

25 KV zidarjev

10 KV železokrivcev

Osební dohodek po pravilniku. Samsko stanovanje in hrana preskrbljeno. Nastop službe možen takoj. Prijave sprejema Kadrovski oddelek poslovne enote.

Tovarna obutve

PEKO

Tržič

vabi k sodelovanju

a) več sodelavcev z visoko ali višjo strokovno izobrazbo

za dela v komercialni (vključno izvozna dela) in finančni stroki,

b) več visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev

za dela na področju vzdrževanja strojno energijskih naprav (obratni mehaniki, strugarji, strojni ključavničarji, orodjarji).

Kandidati z delovnimi izkušnjami imajo prednost, zaželeni pa so tudi drugi kandidati.

Interesenti naj se zglasijo v roku 10 dni po tej objavi v kadrovskem oddelku tovarne, kjer lahko dobijo tudi podrobnejša obvestila

Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti upravnih organov

skupščine občine Kranj

razpisuje vodilno delovno mesto

1. načelnika skupščinske pisarne

Pogoj: visoka strokovna izobrazba in 10 let delovnih izkušenj.

Delovno mesto se razpisuje na podlagi določb 41. člena pravilnika o samoupravljanju, notranji organizaciji in medsebojnih delovnih razmerjih v upravnih organih skupščine občine Kranj.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo razpisni komisiji upravnih organov skupščine občine Kranj najkasneje v 15 dneh od dneva objave.

Kdo je državni prvak?

Vodja ekipe Triglava na državnem prvenstvu v smučarskih skokih za člane tov. Dejan Sink nam je o spornem nastopu Petra Stefančiča dejal naslednje:

»Peter Stefančič je bil do vključno 31. januarja 1971 član smučarskega kluba Triglav. Do tega dne je za naš klub startal na dveh javnih tekmovanjih, in sicer na umetni masi v Ljubljani v oktobru in na republiškem prvenstvu v Zürichu. Za obe ti dve tekmovanji ga je prijavil naš klub. ŠD Jesenice pa so Stefančiča brez kakršnega koli dokumenta registrirale že v januarju za svojega člana, čeprav Stefančič ni prejel osnovnega dokumenta za registracijo, to je izpisnice iz SK Triglav. Upravni odbor SK Triglav je izdal Stefančiču izpisnico 1. februarja 1971. Po obstoječih pravilih in pravilnikih smučarske zveze Jugoslavije pa tekmovalac ne more nastopiti v eni sezoni za dva kluba. Glede na to bi ga ŠD Jesenice ne bi smele prijaviti za državno prvenstvo, kajti Stefančič bi lahko startal le izven konkurence. ŠD Jesenice se sklicujejo na neki člen nekega pravilnika, ki baje pravi, da mora tekmovalac dobiti izpustnico po datumu zahtevka v osmih dneh. Za tak pravilnik pa ne ve niti sekretar smučarske zveze Jugoslavije. Zato imamo naš protest za povsem upravičen, Stefančičev rezultat pa neveljaven. Karkoli bo pristojna komisija SSJ ukrepala v reševanju našega protesta v drugačnem smislu, kot smo navedli v naši pritožbi, bo sama kršila pravila in pravilnike SSJ, ki jih nihče ni spremenil do 21. februarja 1971.«

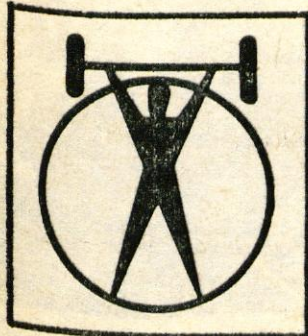
J. J.

Največ prvih mest za Jesenice

Na Golteh je bilo ob koncu tedna letošnje državno prvenstvo za mladince in mladinke v alpskem smučanju. Organizatorjem je bilo tokrat zelo naklonjeno vreme, tako da so po programu izpeljali v najlepšem redu vse tri discipline. Vrstni red: smuk — mlajše mladinke: 1. Oitzel (Jesenice) ... 3. Fon (Bled); starejše mladinke: 1. Pirnar (Novinar) ... 3. Jocič (Triglav), 4. Gazvoda, 5. Pečar (obe Jesenice); mlajši mladinci: 1. Kozelj (Slovenjgradec), 2. Vovk (Jesenice) ... 5. Sober (Jesenice); starejši mladinci: 1. Bernik (Jesenice) ... 3. Dornik, 4. Meglič (oba Tržič); slalom — mlajše mladinke: 1. Čerpez (Branik) ... 3. Oitzel (Jesenice), 4. Bajželj (Triglav), 5. M. Bogataj (Tržič); starejše mladinke: 1. Podgoršek (Olimpija) ... 4. Mikeš (Ra-

dovljica), 5. Jocič (Triglav); mlajši mladinci: 1. Magušar (Olimpija) ... 4. Polajnar (Tržič); starejši mladinci: 1. Gorišek (Radovljica), 2. Bernik (Jesenice) ... 4. Komac (Tržič); veleslalom — mlajše mladinke: 1. Žerovnik (Novinar), 2. E. Oitzel (Jesenice), 3. Bajželj (Triglav); starejše mladinke: 1. Jež (Fužinar), 2. Gazvoda (Jesenice); mlajši mladinci: 1. Kozelj (Slovenjgradec), 2. Vovk (Jesenice) ... 5. Sodja (Jesenice); starejši mladinci: 1. Pirnat (Branik), 2. Bernik (Jesenice) ... 4. Meglič (Tržič); kombinacija — mlajše mladinke: L. Čerpez (Branik), 2. I. Oitzel (Jesenice); starejši mladinke: 1. Gazvoda ... 3. Jocič; mlajši mladinci: 1. Hözel (Fužinar) ... 3. Polajnar (Tržič); starejši mladinci: 1. Bernik.

—dh

**Sava
Kranj**

**50
LET**

industrija
gumijevih,
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Dve državni prvenstvi v skokih

V soboto je bilo v Kranjski gori na 40-metrski skakalnici letošnje državno prvenstvo za mlajše mladince, v nedeljo pa v Planici na 90-metrski skakalnici za člane. Starejši mladinci bodo imeli svoje prvenstvo za naslov državnega prvaka 4. aprila v okviru tekmovanja za pokal Kranja, ki bo v Planici ali na Pokljuki.

Za naslov državnega prvaka med mlajšimi mladinci se je potegovalo 37 mladih skakalcev. Največ uspeha so imeli skakalci iz Logatca, prvak pa je postal Miro Turk, ki je osvojil pred tremi leti tudi

naslov republiškega prvaka. Z Gorenjske se je najbolje uvrstil Jeseničan Ivo Zupan, ki je osvojil bronasto kolajno. V deseterico najboljših sta se z Gorenjske uvrstila le še Kranjčana Očko in Belančič, ki sta zasedla 4. oz. 6. mesto.

V članski konkurenci je bil vrstni red naslednji: 1. Stefančič (Jesenice), 2. Mesec (Triglav), 3. Zajc (Ilirija), 4. Smolej (JLA) in Demšar (Jesenice) ... 11. Dovžan, 12. Rakar (oba Jesenice), 14. Gobjanc, 15. Norčič, 16. Kobal (vsi Triglav) itd. J. J.

Hokej

Triglav : Velenje 4 : 4

Na igrišču Podmežakljo je bilo v nedeljo prvenstveno srečanje med Triglavom in Velenjem. Ekipi sta se razšli z rezultatom 4:4 (3:0, 1:2, 0:2). Kranjčani, ki se potegujejo za naslov republiškega prvaka, so tokrat zaigrali počasi, brez prave povezanosti med igralci. Gostje so bili

borbeni in so zaslužno iztržili eno točko. Tudi po tem kolu so Kranjčani še vedno na vrhu lestvice in vse kaže, da bodo osvojili naslov republiškega prvaka. Strelci za Triglav: Sajovic 2, Nadižar in Hudobivnik po 1.

I. Purič

Naš komentar

Le trije zadovoljili

42 skakalcev se je potegovalo za letošnji naslov državnega prvaka v članski konkurenci. Po številu nastopajočih je to kar razveseljiv podatek. Ne moremo pa biti povsem zadovoljni s kvaliteto, zlasti ne, ker je prireditev potekala v najidealnejših pogojih in bi morali biti zato dosežki skakalcev precej boljši. Tekmovali so namreč na 90-metrski skakalnici, ki ima rekord pri 97 metrih, vendar sta le Stefančič in Mesec poletela več kot 80 metrov. To je nedvomno izredno slab podatek zlasti še, ker so se tekmovalci spuščali z zadnjega startnega mesta ob idealnem snegu. Nedvomno so le trije (Stefančič, Mesec in Zajc) kolikor toliko zadovoljili, pa še ti so skakali slabše kot na treningu oziroma pod svojimi sposobnostmi.

Pričakovali smo tudi več od nastopa naših najboljših mladincev, katerim je organizator dovolil nastop v članski konkurenci pred državnim prvenstvom v njihovi kategoriji. Tudi ti so bili slabši na tekmi kot na treningu. Od mladincev so še najbolj zadovoljili Norčič, Kobal in Kapušin, ki so se uvrstili do 20. mesta. Vsakemu je uspel le po en skok izmed dveh v konkurenci. Trener Remza je bil le delno zadovoljen, menil pa je, da bo v bodoče potrebno mnogo več sistematičnega dela pri vzgoji skakalcev. Premik v pozitivno smer se sicer že kaže, vendar bo potrebno še marsikaj spremeniti pri vzgoji oziroma vadbi državnih reprezentantov. Žal so sodniki nekoliko pokvarili s svojim ocenjevanjem v splošnem prijetno vzdušje na nedeljski prireditvi v dolini pod Poncami. Organizacija prireditve je bila odlična, po zaslugi odličnega napovedovalca novinarja radia Ljubljane Staneta Ureka pa so bili gledalci sproti obveščeni tudi o posameznih sodniških ocenah, hkrati pa je napovedovalec sproti obveščal občinstvo o trenutnem vrstnem redu na skakalnici. Kriterij sodnikov je bil različen in so bile razlike med njimi tudi po štiri točke. Dokaj slabo pa so upoštevali, kot je že navada pri naših sodnikih, doskok, ki ga imajo sicer zelo redki skakalci. Najslabša točka naših skakalcev se ne bo zlepa odpravila, če ne bodo sodniki s primerno stimulacijo nagradili posameznika, ki bo napravil pravi doskok. Na mednarodnih tekmovanjih v tujini prav zaradi tega naši skakalci izgubljajo dragocene točke, kar ima za posledico, da se slabše uvrstijo kot bi se sicer lahko. J. Javornik

Na pokalu Kongsberg bodo zastopani samo skakalci z Gorenjske:

Marjan Mesec

Peter Stefančič

Ludvik Zajc

Stanko Smolej

1 vprašanje 3 odgovori

Sredi januarja se je v nekdanje prostore Modnih oblačil v gasilskem domu v Zireh vselila čevljarica delavnica Obrtnega centra. V njej je našlo zaposlitev tudi petnajst delavcev, ki so bili prej zaposleni v obratu Modnih oblačil. Leta je prenehal obstajati sredi lanskega leta. Povprašali smo jih o delovnih razmerah in dohodkih v prejšnji zaposlitvi in kako se počutijo v Obrtnem centru.

Naglič Martina, 19 let, doma iz Dobračeve pri Zireh: »V Modnih oblačilih sem se zaposlila takoj po končani osnovni šoli kot nekvalificirana delavka. Priučila sem se dela na šivalnem stroju. Čeprav smo velikokrat delali tudi po deset ali dvanajst ur, sem zaslužila največ do 50 tisočakov. Ko je obrat Modnih oblačil prenehal obstajati, sem takoj dobila zaposlitev v Predilnici v Škofji Loki. Da pa se mi ne bi bilo treba tako daleč voziti, sem že s 1. avgustom lani začela delati pri Obrtnem centru. Tu je delo lažje, predvsem zaradi tega, ker so zmerne norme, pa tudi zaslužim bolje. Dobim od 700 do 800 din. Za ta mesec pa mislim, da se bodo plače še dvignile.«

Loštrek Marija, 40 let, doma iz Rovt: »V Modnih oblačilih sem delala vse od ustanovitve obrata v Zireh do likvidacije, to se pravi polnih deset let. Da sem vzdržala toliko časa, je kriv predvsem dogovor med žirovskimi podjetji o neprevzemanju delovne sile. Če smo se v obratu kregali zaradi slabih plač in da bomo dali odpoved, smo dobili odgovor: 'Lah-

ko, saj boste takoj prišli nazaj, ker vas nikjer ne bodo vzeli'. Ker je bilo res že nevdružno delati ob visokih normah za tako majhne plače, smo lani dali kolektivno odpoved. Takoj sem dobila delo v Obrtnem centru, kjer delam pri izdelavi gornjih delov čevljev. Delo je lažje in tudi zaslužek je bolj-
ši.«

Jereb Ivan, 32 let, doma iz Dobračeve pri Zireh: »Že več let sem zaposlen v Obrtnem centru, a ker so žiri majhen kraj, poznam tudi situacijo razpuščenega obrata Modnih oblačil. Delavci so res delali v nemogočih razmerah, po 'šit in pol na dan', zaslužili pa so slabo, ker so bile norme tako visoke, da jih niti boljši krojači niso dosegali. Zato mislim, da je kar prav, da so obrat razpustili. Malo pa so bili za tako stanje krivi tudi delavci sami. Odšli bi iz obrata, pa če bi se tudi morali na delo voziti v Škofjo Loko.«

L. Bogataj

Veleslalom Italijanu, slalom Francozu

(Nadalj. s 1. strani)

da je v nedeljskem slalomu startalo 80 smučarjev, oba teka pa je uspešno prevozilo le 29 tekmovalcev!

SOBOTA SERGIU FILIPPU

Letošnje tekmovanje se je začelo v soboto, in sicer z veleslalomom. Vreme je bilo izredno. Prvo progno je postavil trener jugoslovanskih smučarjev Marjan Magušar, drugo pa slavni švicarski smučar Dumeng Giovanoli. Obe sta bili izredno težki, saj je startalo 81 smučarjev, uvrstilo pa se jih je le 36. Za mnoge smučarje so bila usodna 22. vrata pod znano strmino »S« na Bukovniku.

V obeh tekih je bil najhitrejši 24-letni karabinjer iz italijanskega mesta Val d'Aosta Sergio Filippa. Od naših je bil najhitrejši najboljši jugoslovanski alpski smučar Blaž Jakopič z Jesenic. Vozil je izredno dobro in temu primerna je bila tudi njegova skupna uvrstitev. Zasedel je solidno 8. mesto, kar je eden njegovih največjih uspehov. Tudi ostali Jugoslovani so vozili solidno. Razen Bedrača, ki je odstopil v prvem teku, in Javnika ter Stravs, ki sta bila na drugi proggi diskvalificirana. Gašperšič je bil 16., Kavčič 17., Gazvoda 18., Pesjak 23., Ponikvar 28. in mladi Puhak 33. med 36. uvrščenimi tekmovalci.

SLALOM FRANCOZOM

V nedeljo je bil v Kranjski gori krasen dan. Na smučiščih se je kar trlo ljudi, med njimi pa smo opazili tudi nekatere »naše mlajše« smučarje. Za maškarado so poskrbeli tudi Podkorenčani, ki so se med obema slalomskima tekoma vozarili po Kranjski gori s traktorjem in ga imenovali apollo 27! Toda pustimo pustne norčije. Pred nami je bila pomembna tekma v slalomu. Prvo progno je postavil Šved Herman Nogler, drugo pa Jugoslovan Marjan Magušar. Startalo je 80 tekmovalcev, vendar je samo 29 uspelo prevoziti oba teka. O težavnosti prog torej ne smemo dvomiti.

Prvi tek nas je razveselil. Vodil je Švicar Jean Francois Copt, naš Blaž Jakopič pa je bil na odličnem četrtem mestu. Ali smo pred njegovim največjim uspehom, smo se spraševali in stiskali pesti pred drugim tekom. Bali smo se, da se Blažu ne bi zataknilo. In naša bojazen je bila upravičena. Blaž je startal in se divje pognal po strmini. Sledili smo mu. Vendar smola. V preveliki želji, da bi dosegel čim boljši čas, je vozil tik ob palicah in v zgornjem delu s smučko zadela ob eno od njih. Ta je bila usodna. Vrglo ga je s proge. Blaž je odstopil.

Boj se je z nezmanjšano silo odvijal naprej. Kdo bo prvi? Nismo čakali dolgo. Prvi je bil Francoz Gerard Bonnevie, drugi njegov rojak Pier Pouteil Noble, tretji Avstrijec Hubert Berchtold, četrty Šved Olle Rolen, peti pa Švicar Jean Francois Copt. Marko Kavčič je bil deveti, Milan Gašperšič 16., Cena Stravs 19., Dušan Javnik pa 25. Ostali Jugoslovani pa so odstopili ali pa so bili diskvalificirani. Enaka usoda je doletela tudi zmagovalca veleslalomu Filippa.

Italijan Sergio Filippa je osvojil prvo mesto v veleslalomu

KOMENTAR PREDSEDNIKA

Naj naš zapis končamo z besedami predsednika organizacijskega komiteja Pokal Vitranc Maksa Završnika. Po končani tekmah mi je po-

vedal tole: »Največja pridobitev letošnje prireditve je to, da je dobila Kranjska gora novo smučišče, ki je eno najlepših tovrstnih naprav v Evropi. Vsi napori organizacijskega komiteja so bili usmerjeni v to, seveda ob pomoči skupščine in ostalih organizacij, da pridobi Kranjska gora proge, ki bodo tudi mednarodno priznane.

Tekmovanja so se udeležili predstavniki 19 dežel in vedeli smo, da njihove najboljše garniture ne bodo nastopile, ampak bodo dali možnost mlajšim. Vendar je naša progna tako zahtevna, da si tuje države ne bodo več dovolile pošiljati slabih tekmovalcev. Mislim, da smo tudi zaradi solidne organizacije kandidat za izvedbo enega od tekmovanj za svetovni pokal, bodisi posamezno ali ekipno. Vsako leto imamo namreč pravico do enega tovrstnega tekmovanja. Eno leto bi bilo lahko na Pohorju za ženske, drugo leto pa pri nas za moško konkurenco. O tem bomo govorili na seji Fisa. Prav tako je vzklikala ideja, da bi postala Kranjska gora decembra zaradi odličnih snežnih razmer in ostalih pogojev nekakšno »mednarodno trening središče«, takšno kot v Cerviniji, za vse tiste tekmovalce, ki teh pogojev doma pred pomembnimi tekmami nimajo.«

In za konec še pikra, ki smo jo večkrat slišali na kranjskogorskih smučiščih. Zakaj na isti dan toliko pomembnih smučarskih prireditev. To se ne bi smelo več ponoviti. Če bi bil koledar boljše razporejen, bi bilo tudi gledalcev na vseh tekmovanjih veliko več. Vsaj Kranjskogorci sodijo tako!

Besedilo: J. Košnjek
Fotografije: F. Perdan

Blaž Jakopič — osmi v veleslalomu